Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część VIII.

wydana i rozesłana
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 15. Stycznia 1850, w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: 6. Kwietnia 1850.

11.

Cesarski patent z dnia 30. Grudnia 1849,

którem się wydaje i ogłasza konstytucya krajowa dla księstwa górnego i dolnego Szląska wraz z należącą do niej ustawą wyborczą sejmu krajowego.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krajny i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zary; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu; Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

wykonując §§. 77—83 konstytucyi państwa za doradą Naszej Rady ministrów uchwaliliśmy, dla księstwa górnego i dolnego Szląska, następującą konstytucyą krajową wraz z przyłączoną do niej ustawą wyborczą sejmu krajowego obwieścić i uskutecznić:

Konstytucya krajowa

dla

księstwa górnego i dolnego Szląska.

I. O kraju:

§. 1. Księstwo górnego i dolnego Szląska jest nierozłączną częścią składową dziedzicznej monarchii austryackiej i oraz krajem koronnym tego cesarstwa.

§. 2. Stosunek księstwa górnego i dolnego Szląska do całej monarchii konstytucyą państwa ustanowiony jest.

Allgemeines
Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt
für das
Kaiserthum Oesterreich.
VIII. Stück.
Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 15. Jänner 1850, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 6. Mai 1850.

11.

Kaiserliches Patent vom 30. December 1849,

wodurch die Landesverfassung für das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien sammt der dazu gehörigen Landtags-Wahlordnung erlassen und verkündet wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

haben Uns in Vollziehung der §§. 77—83 der Reichsverfassung über Einrathen Unseres Ministerrathes bestimmt gefunden, für das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien nachstehende Landesverfassung und die ihr beiliegende Landtags-Wahlordnung zu verkünden und in Wirksamkeit zu setzen:

Landesverfassung
für das
Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien.

I. Vom Lande.

§. 1. Das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien ist ein untrennbarer Bestandtheil der österreichischen Erbmonarchie und ein Kronland dieses Kaiserthums.

§. 2. Das Verhältniss des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien zur Gesammt-Monarchie ist durch die Reichsverfassung bestimmt.

Księstwu temu warujo się samoistność w okresach konstytucyą państwa ustanowionych.

§. 3. Żyjące w kraju szczepy ludu równe mają prawa, tudzież nietykalne prawo do zachowania i pielęgnowania swej narodowości i języka swego.

§. 4. Granice księstwa górnego i dolnego Szląska tylko, na mocy prawa zmieniono być mogą.

§. 5. Księstwo górnego i dolnego Szląska zachowuje dotychczasowy swój herb i barwy krajowe.

§. 6. Opawa jest głównem miastem księstwa górnego i dolnego Szląska.

II. O zastępstwie krajowem w ogólności.

§. 7. Księstwo górnego i dolnego Szląska w sprawach krajowych zastępuje sejm krajowy.

§. 8. Wszelkie sprawy, ani konstytucyą państwa ani ustawami państwa za sprawy krajowe nie uznane, do zakresu działania władzy państwa należą.

§. 9. Za sprawy krajowe konstytucyą państwa uznane są:

I. Wszelkie rozrządzenia tyczące się
1. kultury krajowej;
2. budowli publicznych, które się kosztem krajowym zastępują;
3. zakładów dobroczynności w kraju;
4. budżetu i składania rachunków krajowych;
a) tak co do dochodów krajowych z zarządu majątkiem do kraju należącym, opodatkowania dla celów krajowych, użytkowania z kredytu krajowego, jako też
b) co do wydatków krajowych tak zwyczajnych jak nadzwyczajnych.

II. Bliższe rozrządzenia w obrębach ustaw państwa, względem
1. spraw gminy;
2. spraw kościelnych i szkolnych;
3. dawania podwód, tudzież prowidowania i wkwaterowania wojska; nakoniec

III. Rozrządzenia względem owych przedmiotów, które ustawami państwa do zakresu działania władzy krajowej wskazane są.

§. 10. Prawa należące do zakresu działania zastępstwa krajowego wykonywają się albo przez sam sejm krajowy albo przez wydział krajowy.

III. O sejmie krajowym.

§. 11. Sejm krajowy księstwa górnego i dolnego Szląska z uwzględnieniem wszystkich interesów krajowych utworzonym i z trzydziestu posłów złożonym będzie, a to:
a) z dziesięciu posłów najwyżej w kraju opodatkowanych;
b) z dziesięciu posłów większych miast i miasteczek targowych;
c) z dziesięciu posłów reszty gmin.

§. 12. Posłowie na sejm krajowy przez bezpośrednie wybory powoływani będą.

Ustawa wyborcza dla księstwa górnego i dolnego Szląska zawiera bliższe postanowienia, tak względem porozdzielania posłów na powiaty wyborcze, utworzyć się mające, jak względem postępowania przy wyborze.

Innerhalb der durch die Reichsverfassung festgestellten Beschränkungen wird diesem Herzogthume seine Selbständigkeit gewährleistet.

§. 3. Die im Lande wohnenden Volksstämme sind gleichberechtigt, und haben ein unverletzliches Recht auf Wahrung und Pflege ihrer Nationalität und Sprache.

§. 4. Die Gränzen des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien dürfen nur durch ein Gesetz verändert werden.

§. 5. Das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien behält sein bisheriges Wappen und die Landesfarben.

§. 6. Troppau ist die Hauptstadt des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien.

II. Von der Landesvertretung überhaupt.

§. 7. Das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien wird in den Landesangelegenheiten vom Landtage vertreten.

§. 8. Alle Angelegenheiten, welche nicht durch die Reichsverfassung oder durch Reichsgesetze als Landesangelegenheiten erklärt werden, gehören zu dem Wirkungskreise der Reichsgewalt.

§. 9. Als Landesangelegenheiten werden durch die Reichsverfassung erklärt:

I. Alle Anordnungen in Betreff

1. der Landescultur,
2. der öffentlichen Bauten, welche aus Landesmitteln bestritten werden,
3. der Wohlthätigkeitsanstalten im Lande,
4. des Voranschlages und der Rechnungslegung des Landes, sowohl
   a) hinsichtlich der Landeseinnahmen aus der Verwaltung des dem Lande gehörigen Vermögens, der Besteuerung für Landeszwecke und der Benützung des Landescredits, als
   b) rücksichtlich der ordentlichen und ausserordentlichen Landesausgaben.

II. Die näheren Anordnungen inner den Gränzen der Reichsgesetze in Betreff

1. der Gemeindeangelegenheiten,
2. der Kirchen- und Schulangelegenheiten,
3. der Vorspannsleistung, dann der Verpflegung und Einquartierung des Heeres; endlich

III. Die Anordnungen über jene Gegenstände, welche durch Reichsgesetze dem Wirkungskreise der Landesgewalt zugewiesen werden.

§. 10. Die zum Wirkungskreise der Landesvertretung gehörigen Befugnisse werden entweder durch den Landtag selbst, oder durch den Landesausschuss geübt.

III. Von dem Landtage.

§. 11. Der Landtag des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien wird mit Beachtung aller Landesinteressen zusammengesetzt, und besteht aus dreissig Abgeordneten, nämlich:

a) aus zehn Abgeordneten der Höchstbesteuerten des Landes;
b) aus zehn Abgeordneten der grösseren Städte und Märkte;
c) aus zehn Abgeordneten der übrigen Gemeinden.

§. 12. Die Abgeordneten zum Landtage werden durch directe Wahl berufen.

Die Wahlordnung für das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien enthält die näheren Bestimmungen, sowohl über die Vertheilung der Abgeordneten auf die zu bildenden Wahlbezirke, als über das Verfahren bei der Wahl.

§. 13. Prawo wybierania ma w ogólności każdy obywatel państwa austryackiego, wieloletni i w zupełnem używaniu praw cywilnych i politycznych znajdujący się, który w księstwie górnego i dolnego Szląska albo roczną ilość podatku bezpośredniego. ustawą wyborczą ustanowioną, opłaca, albo wedle postanowień ustawy wyborczej z osobistej swej własności prawo wyboru na sejm krajowy posiada.

§. 14. Aby kto na sejm krajowy wybranym być mógł, musi sam mieć prawo wybierania w jakiej z klas wyborców krajowych, być przynajmniej od pięciu lat, od dnia wyboru wstecz licząc, obywatelem państwa austryackiego, znajdować się w zupełnem używaniu praw cywilnych i politycznych, i liczyć najmniej lat trzydzieści.

§. 15. Osoby, do których majątku konkurs otworzono, tudzież takowe, których po odbytej rozprawie konkursowej w dochodzeniu za wolne od winy nie uznano, nie mogą ani na członków sejmu krajowego wybrane być, ani też, jeżeliby podczas otworzenia konkursu posłami były, członkami sejmu krajowego zostawać.

§. 16. Równie też od wybieralności wykluczają się osoby, zbrodni lub ciężkiego przestępstwa policyjnego, z chciwości zysku wynikającego, lub publiczną obyczajność naruszającego, za winne uznane, albo też dla innego jakiego praw przestąpienia na przynajmniej półroczną karę na wolnosci osądzone.

Gdyby na sejm krajowy wybrane były osoby, które za oskarzeniem o zbrodnią lub ciężkie przestępstwo policyjne, z chciwości zysku pochodzące, lub publiczną obyczajność naruszające, w inkwizycyi się znajdują, tedy takowe żadnego nie mają prawa, uczęstniczać w posiedzeniach sejmu krajowego, póki przez wyrok sądowy nie wykazało się, czy one wybieralność na sejm krajowy utraciły, czy też utrzymały.

§. 17. Członkowie sejmu krajowego wybierają się na ciąg czterech lat po sobie następujących.

Wybory posłów na sejm krajowy nie mogą być od wybórców odwołane.

Po upływie takowego czterolecia lub po pierwej nastąpionem rozwiązaniu sejmu krajowego, jako i w tych przypadkach, gdyby tymczasem niektórzy z posłów wystąpili, ze swiata zeszli lub też potrzebną do wybieralności własność utracili, nowe wybory wypisane będą.

Byli członkowie sejmu krajowego znowu mogą być wybrani.

§. 18. Urząd publiczny piastującemu, a do sejmu krajowego wybranemu urlopu odmówić nie wolno.

§. 19. Członkowie sejmu krajowego otrzymują ryczałtowe wynagrodzenie za koszta podróży i pobytu podczas sejmowania.

Nakłady tego wynagrodzenia kosztem krajowym zastąpione być mają.

Wysokość ilości wynagrodzenia ustanowi się ustawą krajową, a nim ta do skutku przyjdzie, drogą rozporządzenia.

§. 20. Posłowie, na sejm krajowy wybrani, żadnych instrukcyi przyjmować nie mogą, a prawo głosowania tylko osobiście wykonywać mają.

§. 21. Sejm krajowy co rok przez cesarza zwoływanym będzie, a to z reguły w Listopadzie, i na ciąg tygodni sześć.

§. 13. Wahlberechtigt ist im Allgemeinen jeder österreichische Reichsbürger, welcher grossjährig und im vollen Genusse der bürgerlichen und politischen Rechte befindlich ist, und im Herzogthume Ober- und Nieder-Schlesien entweder den durch die Wahlordnung festgesetzten Jahresbetrag an directer Steuer zahlt, oder nach den Bestimmungen der Wahlordnung vermöge seiner persönlichen Eigenschaft das Wahlrecht zum Landtage besitzt.

§. 14. Um in den Landtag gewählt werden zu können, muss man selbst in einer Wählerclasse des Landes wahlberechtigt, seit wenigstens fünf Jahren, vom Wahltage zurückgerechnet, österreichischer Reichsbürger, im Vollgenusse der bürgerlichen und politischen Rechte befindlich, und mindestens dreissig Jahre alt seyn.

§. 15. Personen, über deren Vermögen Concurs eröffnet ist, und solche, die nach gepflogener Concursverhandlung in der Untersuchung nicht schuldlos erklärt wurden, können weder zu Mitgliedern des Landtages gewählt werden, noch wenn sie zur Zeit des Ausbruches des Concurses Abgeordnete sind, Mitglieder des Landtages bleiben.

§. 16. Ebenso sind von der Wählbarkeit ausgeschlossen jene Personen, welche eines Verbrechens oder einer Gewinnsucht hervorgegangenen oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden schweren Polizeiübertretung schuldig erklärt, oder welche wegen einer anderen Gesetzesübertretung zu einer mindestens halbjährigen Freiheitsstrafe verurtheilt wurden.

Wenn Personen in den Landtag gewählt sind, die über eine Anklage wegen eines Verbrechens oder einer aus Gewinnsucht hervorgegangenen oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden schweren Polizeiübertretung in Untersuchung stehen, so haben sie kein Recht, an den Landtagssitzungen Theil zu nehmen, so lange das richterliche Erkenntniss nicht herausgestellt hat, ob sie die Wählbarkeit für den Landtag verloren oder behalten haben.

§. 17. Die Mitglieder des Landtages werden auf die Dauer von vier auf einander folgenden Jahren gewählt.

Die Wahlen der Abgeordneten zum Landtage können von den Wählern nicht widerrufen werden.

Nach Ablauf der vierjährigen Periode oder nach der früher erfolgten Auflösung des Landtages, sowie in den Fällen, wenn inzwischen einzelne Abgeordnete austreten, mit Tod abgehen, oder die zur Wählbarkeit erforderliche Eignung verlieren, werden neue Wahlen ausgeschrieben.

Gewesene Landtagsmitglieder können wieder gewählt werden.

§. 18. Wird Jemand, der ein öffentliches Amt bekleidet, in den Landtag gewählt, so darf ihm der Urlaub nicht versagt werden.

§. 19. Die Mitglieder des Landtages erhalten ein Entschädigungspauschale für die Kosten der Reise und des Aufenthaltes während der Session.

Der Aufwand für diese Entschädigung ist aus Landesmitteln zu bestreiten.

Die Höhe des Entschädigungsbetrages wird durch ein Landesgesetz und bis zu dessen Zustandekommen im Verordnungswege bestimmt.

§. 20. Die in den Landtag gewählten Abgeordneten dürfen keine Instructionen annehmen und ihr Stimmrecht nur persönlich ausüben.

§. 21. Der Landtag wird vom Kaiser jährlich und zwar in der Regel im November, und auf die Dauer von sechs Wochen berufen.

Na uzasadniony wniosek sejmu krajowego cesarz ciąg sejmowania przedłużyć może.

Nad to sejm krajowy przez cesarza także i do nadzwyczajnego sejmowania, w celu przedsiębrania aktów szczególnych lub obradowania nad przedłożeniami szczegółowemi, zwołanym być może.

§. 22. Sejm krajowy równocześnie z sejmem państwa zgromadzonym być nie może.

§. 23. Sejm krajowy zgromadza się w Opawie, wszelakoż go cesarz i na inne miejsce w obrębach księstwa górnego i dolnego Szląska zwołać może.

§. 24. Wszyscy posłowie jedno zgromadzenie na sejmie krajowym stanowią.

§. 25. Każdy poseł na wstępie do sejmu krajowego przysięgę wierności Księciu Cesarzowi tak na konstytucyą państwa jak na konstytucyą krajową złożyć ma.

§. 26. Sejmowi krajowemu służy prawo rozpoznawania wyborczych wykazów członków nowo-wstępujących, jako też i rozstrzygania o przypuszczeniu onychże.

§. 27. Sejm krajowy bezwzględną głosów większością Prezesa swego i Wice-Prezesów na czas sejmowania mianuje.

§. 28. Posiedzenia sejmu krajowego jawne są. Wyjątkowo może się poufne posiedzenie odbyć, jeżeli tego albo prezes albo przynajmniej pięciu członków żądają, i jeżeli to po oddaleniu słuchaczy sejm krajowy uchwali.

§. 29. Petycye tylko przez członka podane sejm krajowy przyjmować może.

Deputacye nie mogą być ani do sejmu krajowego przypuszczane, ani przez oddział lub wydział onegoż przyjmowane.

§. 30. Do uchwalenia obecność większej ilości członków konstytucyjnych sejmu krajowego, a do prawomocy uchwały bezwzględna większość głosów przytomnych potrzebną jest. W razie równości głosów wniosek, pod obradę wzięty, za odrzucony uważanym być ma.

§. 31. Tajne głosowanie za zwyczaj miejsca nie ma.

Wyjątki dotyczące wyborów, przedsięwziąść się mających, lub obsadzeń, porządkowi co do sprawowania interesów zostawiają się.

Wyborczy porządek sejmu państwa postanowi, jakim sposobem posłowie do wyższej Izby sejmu państwa wybrani będą.

§. 32. Namiestnik księstwa górnego i dolnego Szląska lub zesłani przez niego komisarze mają prawo, na sejmie krajowym zasiadać, i każdego czasu głos zabierać: w głosowaniu tedy tylko udział mają, jeżeli są członkami sejmu krajowego.

§. 33. Bliższe postanowienia co do sposobu sprawowania interesów sejmu krajowego zawiera porządek sprawowania interesów.

Tenże, dopóki go w obrębach zasad, konstytucyą oznaczonych, nie oznaczy ustawa krajowa, w drodze rozporządzeń uregulowanym będzie.

§. 34. Cesarz wykonywa spólnie z sejmem krajowym władzę prawodawczą w sprawach krajowych.

§. 35. Cesarzowi, jako też i sejmowi krajowemu służy prawo proponowania ustaw w sprawach krajowych.

Auf begründeten Antrag des Landtages kann der Kaiser die Sitzungszeit verlängern.

Ausserdem kann der Landtag, um besondere Acte vorzunehmen, oder specielle Vorlagen zu berathen, vom Kaiser auch zu einer ausserordentlichen Session zusammenberufen werden.

§. 22. Der Landtag darf nicht gleichzeitig mit dem Reichstage versammelt seyn.

§. 23. Der Landtag versammelt sich in Troppau, kann aber vom Kaiser auch an einen andern Ort innerhalb des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien berufen werden.

§. 24. Sämmtliche Abgeordnete bilden im Landtage Eine Versammlung.

§. 25. Jeder Abgeordnete hat bei dem Eintritte in den Landtag den Eid der Treue dem Kaiser-Herzoge und sowohl auf die Reichs-, als auf die Landesverfassung zu leisten.

§. 26. Dem Landtage steht das Recht zu, die Wahlausweise der neu eintretenden Mitglieder zu prüfen, und über deren Zulassung zu entscheiden.

§. 27. Der Landtag ernennt durch absolute Stimmenmehrheit seinen Präsidenten und Vicepräsidenten für die Dauer der Session.

§. 28. Die Landtagssitzungen sind öffentlich. Ausnahmsweise kann eine vertrauliche Sitzung gehalten werden, wenn entweder der Präsident oder wenigstens fünf Mitglieder es verlangen, und nach Entfernung der Zuhörer der Landtag sich dafür entscheidet.

§. 29. Bittschriften darf der Landtag nur annehmen, wenn sie ihm durch ein Mitglied überreicht werden.

Deputationen dürfen weder auf dem Landtage zugelassen, noch von einer Abtheilung oder einem Ausschusse desselben angenommen werden.

§. 30. Zur Beschlussfassung ist die Anwesenheit der Mehrzahl der verfassungsmässigen Landtagsmitglieder, und zur Giltigkeit eines Beschlusses die absolute Stimmenmehrheit der Anwesenden erforderlich. Bei Stimmengleichheit ist der in Berathung gezogene Antrag als verworfen anzusehen.

§. 31. Geheime Stimmgebung findet in der Regel nicht Statt.

Die Ausnahmen in Betreff vorzunehmender Wahlen oder Besetzungen bleiben der Geschäftsordnung vorbehalten.

Die Reichstags-Wahlordnung wird bestimmen, auf welche Art die Abgeordneten für das Oberhaus des Reichstages gewählt werden.

§. 32. Der Statthalter des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien oder die von ihm abgeordneten Commissäre haben das Recht, im Landtage zu erscheinen und jederzeit das Wort zu nehmen; an den Abstimmungen nehmen sie nur Theil, wenn sie Mitglieder des Landtages sind.

§. 33. Die näheren Bestimmungen über die Art der Geschäftsbehandlung des Landtages enthält die Geschäftsordnung.

So lange diese nicht innerhalb der durch die Verfassung bestimmten Grundsätze durch ein Landesgesetz festgestellt ist, wird sie im Verordnungswege geregelt.

§. 34. Der Kaiser im Vereine mit dem Landtage übt die gesetzgebende Gewalt in Landesangelegenheiten.

§. 35. Dem Kaiser, sowie dem Landtage steht das Recht zu, in Landesangelegenheiten Gesetze vorzuschlagen.

§. 36. Do każdej ustawy krajowej potrzebna jest zgodność Cesarza i sejmu krajowego.

Wnioski ku wydaniu ustaw, które przez sejm krajowy lub przez Cesarza odrzucone zostały, podczas tego samego sejmowania nie mogą być na nowo wytaczane.

§. 37. Jeżeli sejm krajowy nie jest zgromadzony, a nagła przy zwłoce niebezpieczeństwem dla księstwa górnego i dolnego Szląska grożąca potrzeba wymaga nieprzewidzianych w ustawach rozrządzeń, tedy Cesarz ma prawo, pod odpowiedzialnością ministerstwa zaprowadzić potrzebne urządzenia z tymczasową prawomocnością; wszakże z obowiązkiem wykazania powodów i skutków onychże pierwszemu następującemu sejmowi krajowemu.

§. 38. Stósownie do §§. 35. i 36. konstytucyi państwa, i o ile takowa rozrządza, w obrębach ustaw państwa, do zakresu działania sejmu krajowego należą mianowicie także prawne postanowienia względem rozdrobnienia gruntów i połączenia tychże, względem zakładów podlewania, względem instytutów krajowo-kredytowych i krajowo-asekuracyjnych, względem wywłaszczania dla celów kultury krajowej, lub publicznych budowli krajowych, względem zakładów kosztem krajowym utworzonych i utrzymanych, w celu podniesienia kunsztów i umiejętności, produkcyi pierwotnej i obrotu wewnątrz kraju, względem budowli publicznych dla celów krajowych i kosztem krajowym przedsięwziętych, zwłaszcza dla rzeczy kommunikacyi krajowej i dla instytutów krajowych, tudzież względem zaopatrywania ubogich, o ile to nieprzypada zastępstwu gminy miejscowej lub powiatowej, nakoniec względem fundacyi, prebend i zakładów dobroczynności krajowych, o ile takowe albo do zakresu działania dawnej korporacyi stanów należały, albo dotacyą z funduszów krajowych otrzymują, nie uwłaczając rozporządzeniom przez założycieli co do udzielania, zarządzania i użycia zaprowadzonym.

§. 39. Gospodarstwo krajowe ustawą krajową co rok ustanowi się podług budżetu, który wszelkie dochody i wydatki wykaże, i przez namiestnika sejmowi krajowemu przedłożonym będzie.

§. 40. Dochody krajowe wpływają z opodatkowania dla celów krajowych, z użycia kredytu krajowego i z zarządu majątkiem krajowym.

Opodatkowanie dla celów krajowych i użycie kredytu krajowego jest przedmiotem ustawodawstwa krajowego.

Sejm krajowy czuwa nad zachowaniem, zarządem i obrachowaniem majątku i dochodów krajowych.

§. 41. Ilości podług budżetu dla pokrycia wnętrznego gospodarstwa zastępstwa krajowego wyznaczone wydziałowi krajowemu, a summy, dla innych celów krajowych wyznaczone, namiestnikowi do dyspozycyi przekazane będą.

§. 42. Tak ogólny rachunek z gospodarowania krajowego jako i wykazy stanu majątku krajowego i rzeczy kredytu krajowego co rok sejmowi krajowemu przedłożone będą.

Przekroczenia budżetu podlegają następnemu uznaniu ze strony sejmu krajowego.

§. 43. Działalność sejmu krajowego w sprawach gminnych uregulowana będzie ustawą dla gmin jako i szczególnemi dla nich statutami.

§. 36. Zu jedem Landesgesetze ist die Uebereinstimmung des Kaisers und des Landtages erforderlich.

Anträge auf Erlassung von Gesetzen, welche durch den Landtag oder durch den Kaiser abgelehnt worden sind, können in derselben Session nicht wieder vorgebracht werden.

§. 37. Wenn der Landtag nicht versammelt ist, und dringende in den Gesetzen nicht vorhergesehene Massregeln mit Gefahr auf dem Verzuge für das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien erforderlich sind, so ist der Kaiser berechtigt, die nöthigen Verfügungen unter Verantwortlichkeit des Ministeriums mit provisorischer Gesetzeskraft zu treffen; jedoch mit der Verpflichtung, darüber dem nächsten Landtage die Gründe und Erfolge darzulegen.

§. 38. Nach Massgabe der §§. 35 und 36 der Reichsverfassung, und soweit es dieselbe anordnet, inner den Gränzen der Reichsgesetze, gehören zum Wirkungskreise des Landtages namentlich auch die gesetzlichen Bestimmungen über Grund-Zerstückungen und Zusammenlegungen, über Bewässerungsanlagen, über Landescredits- und Landes-Assecuranz-Anstalten, über die Expropriation zu Landesculturszwecken, oder zu öffentlichen Landesbauten, über die aus Landesmitteln gegründeten oder erhaltenen Anstalten zur Beförderung der Künste und Wissenschaften, der Urproduction und des Verkehres im Innern des Landes, über öffentliche, zu Landeszwecken und aus Landesmitteln unternommene Bauten, insbesondere für das Landes-Communicationswesen und für Landesinstitute, ferner über die Armen-Versorgung, so weit sie nicht der Vertretung der Orts- oder Bezirksgemeinde anheimfällt, endlich über die Stiftungen, Pfründen und Wohlthätigkeits-Anstalten des Landes, insoferne sie entweder zum Wirkungskreise der ehemaligen ständischen Körperschaft gehörten, oder eine Dotirung aus Landesmitteln in Anspruch nehmen, unvorgegriffen der von den Stiftern bezüglich der Verleihung, Verwaltung und Verwendung getroffenen Verfügungen.

§. 39. Der Landeshaushalt wird nach einem Voranschlage, der alle Einnahmen und Ausgaben ersichtlich macht und durch den Statthalter dem Landtage vorgelegt wird, jährlich durch ein Landesgesetz festgestellt.

§. 40. Die Landeseinnahmen fliessen aus der Besteuerung zu Landeszwecken, aus der Benützung des Landescredits und aus der Verwaltung des dem Lande gehörigen Vermögens.

Die Besteuerung zu Landeszwecken und die Benützung des Landescredits ist Gegenstand der Landesgesetzgebung.

Der Landtag überwacht die Verwahrung, Verwaltung und Verrechnung des Vermögens und der Einkünfte des Landes.

§. 41. Die nach dem Voranschlage zur Deckung des inneren Haushaltes der Landesvertretung bestimmten Beträge werden dem Landesausschusse, und die für sonstige Landeszwecke bestimmten Summen dem Statthalter zur Verfügung gestellt.

§. 42. Die allgemeine Rechnung über den Landeshaushalt und die Ausweise über den Stand des Landesvermögens und Landes-Creditswesens werden jährlich dem Landtage vorgelegt.

Ueberschreitungen des Voranschlages sind der nachträglichen Anerkennung von Seite des Landtages zu unterziehen.

§. 43. Die Wirksamkeit des Landtages in Gemeindeangelegenheiten wird durch das Gemeindegesetz und durch die besonderen Gemeindestatute geregelt.

§. 44. Sejm krajowy księstwa górnego i dolnego Szląska oprócz już wymienionych, i inne interesa dotychczasowego zastępstwa stanowego sprawować ma, o ile takowe na inne organa nie przechodzą, lub w skutek zmienionych stosunków nie ustają. Wyszczególnienie i objęcie tych interesów stanowi przedmiot przedłożenia i obradowania pierwszego sejmu krajowego.

§. 45. Konstytucyjne sejmu krajowego prawo czuwania nad wykonaniem ustaw krajowych, sejm krajowy tym sposobem wykonywa, iż takowy, jeżeliby zasięgnął wiadomości o niestósownem wykonywaniu praw krajowych, zażalenia swe przeciw temu wraz z wnioskiem ku zaradzeniu do namiestnika lub do ministeryum podaje.

§. 46. W celu uskutecznienia przedsiębiorstw kosztem krajowym, zwłaszcza przy znaczniejszych budowlach lub przy założeniu ważnych zakładów, sejm krajowy, za przyzwoleniem władzy wykonawczej, ustawić może komisye specyalne albo z pośród sejmu krajowego albo przez powołanie ku temu osobnych zaufania mężów.

§. 47. W sprawach państwa, o ile takowe księstwa dotyczą, sejmowi krajowemu przynależy, za wezwaniem ze strony władzy wykonawczej nad potrzebami i życzeniami krajowemi obradować i wnioski swe przez namiestnika podawać.

§. 48. Cesarz odracza i zamyka sejm krajowy i każdego czasu rozwiązanie onegoż rozporządzić może.

Nowe zwołanie sejmu krajowego w razie rozwiązania, nastąpionego przed upływem jego czterolecia, w przeciągu trzech miesięcy po rozwiązaniu onegoż, lub też, gdyby ówcześnie posiedzenia sejmu państwa przypadały, w przeciągu dwóch miesięcy po odroczeniu lub zamknięciu sejmu państwa nastąpić ma.

§. 49. Sejm krajowy na ośm dni odroczyć się może.

Do dalszego odroczenia potrzeba zezwolenia Cesarza.

Bez poprzedzającego zwołania nie może się sejm krajowy zgromadzać, ani też po odroczeniu, zamknięciu lub rozwiązaniu sejmu krajowego dalej w zgromadzeniu zostawać.

IV. O wydziale krajowym.

§. 50. Wydział krajowy składa się z sześciu członków.

Jeden członek wybranym będzie przez posłów, wybranych z klasy wyborczej najwyżej opodatkowanych (§. 11, a), jeden członek przez posłów w miastach i miasteczkach targowych (§. 11, b) wybranych, a jeden członek przez posłów gmin wiejskich (§. 11, c) z pośród sejmu krajowego.

Dwaj inni członkowie wydziałowi pojedyńczo przez zgromadzenie sejmu krajowego z grona tegoż wybranymi będą.

Każdy takowy wybór dzieje się bezwzględną głosujących większością.

Jeżeli za pierwszem i drugiem wybieraniem nie nastąpi większość bezwzględna, tedy przedsięwziąść się ma ściślejszy wybór między onymi dwoma posłami, którzy przy drugiem wybieraniu najwięcej głosów otrzymali.

W razie równości głosów losowanie stanowi.

§. 44. Der Landtag des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien hat ausser den bereits erwähnten, auch die übrigen Geschäfte der bisherigen ständischen Vertretung zu besorgen, in soweit dieselben nicht an andere Organe übergehen oder in Folge der geänderten Verhältnisse aufhören.

Die Auseinandersetzung und Uebernahme dieser Geschäfte bildet einen Gegenstand der Vorlage und Berathung für den ersten Landtag.

§. 45. Das verfassungsmässige Recht des Landtages, die Ausführung der Landesgesetze zu überwachen, wird von dem Landtage in der Art geübt, dass derselbe, wenn er von einer ungehörigen Vollziehung der Landesgesetze Kenntniss erhält, die Beschwerde darüber und den Antrag auf Abhilfe bei dem Statthalter oder bei dem Ministerium einbringt.

§. 46. Zur Ausführung von Unternehmungen auf Kosten des Landes, besonders bei bedeutenderen Bauten oder bei Errichtung wichtiger Anstalten können vom Landtage mit Zustimmung der vollziehenden Gewalt, Specialcommissionen, entweder aus der Mitte des Landtages oder durch Berufung besonderer Vertrauensmänner bestellt werden.

§. 47. In den das Herzogthum betreffenden Reichsangelegenheiten steht es dem Landtage zu, über Aufforderung von Seite der vollziehenden Reichsgewalt die Bedürfnisse und Wünsche des Landes zu berathen und seine Vorschläge durch den Statthalter zu erstatten.

§. 48. Der Kaiser vertagt und schliesst den Landtag und kann zu jeder Zeit die Auflösung desselben anordnen.

Die Wiederberufung des Landtages hat im Falle der vor dem Verlaufe seiner vierjährigen Periode erfolgten Auflösung innerhalb drei Monaten nach derselben, oder, wenn in diese Zeit die Sitzungen des Reichstages fallen, binnen zwei Monaten nach der Vertagung oder nach dem Schlusse des Reichstages stattzufinden.

§. 49. Der Landtag kann sich auf acht Tage vertagen.

Zu einer längeren Vertagung ist die Genehmigung des Kaisers erforderlich.

Ohne vorausgegangener Berufung darf der Landtag sich nicht versammeln, auch nach der Vertagung, dem Schlusse oder der Auflösung des Landtages nicht ferner versammelt bleiben.

IV. Von dem Landesausschusse.

§. 50. Der Landesausschuss besteht aus fünf Mitgliedern.

Ein Mitglied wird durch die von der Wählerclasse der Höchstbesteuerten (§. 11, a) gewählten Abgeordneten, Ein Mitglied durch die in den Städten und Märkten (§. 11, b) gewählten Abgeordneten, und Ein Mitglied durch die Abgeordneten der Landgemeinden (§. 11, c) aus der Mitte des Landtages gewählt.

Die zwei übrigen Ausschussmitglieder werden einzeln von der Landesversammlung aus ihrer Mitte gewählt.

Jede solche Wahl geschieht durch absolute Mehrheit der Stimmenden.

Kommt bei der ersten und zweiten Wahlhandlung keine absolute Mehrheit zu Stande, so ist die engere Wahl zwischen jenen beiden Abgeordneten vorzunehmen, welche bei der zweiten Wahlhandlung die meisten Stimmen erhalten haben.

Bei Stimmengleichheit entscheidet dann das Loos.

§. 51. Dla każdego pojedyńczego członka wydziału wybiera się zastępca wedle sposobu wyboru, poprzednim paragrafem oznaczonego.

Jeżeliby który z członków wydziałowych, podczas gdy sejm krajowy nie jest zgromadzony, z świata zeszedł, wystąpić miał, lub na czas dłuższy do zajmowania się interesami wydziałowemi, przeszkodzonym był, tedy wstępuje zastępca, do zastąpienia owegoż członka wydziału wybrany.

Jeżeli sejm krajowy jest zgromadzony, tedy na miejsce członka wydziałowego trwale brakującego nowy wybór przedsięwziętym będzie.

§. 52. Członkowie wydziału krajowego obowiązani są w Opawie osiąść.

Ci z funduszu krajowego roczne otrzymają wynagrodzenie, którego ilość ustawa krajowa oznaczy.

§. 53. Wydział krajowy obiera prezydującego z pośród siebie na ciąg działania swego.

W razie czasowego przeszkodzenia prezydującego zastępuje go członek w latach najstarszy.

§. 54. Do prawomocności decyzyi potrzebna jest obecność najmniej trzech członków wydziałowych.

Uchwały stanowią się bezwzględną głosów większością członków obecnych.

Prezydujący ma prawo głosowania; w razie równości głosów jego głos stanowi.

§. 55. Zakres działania wydziału obejmuje następujące interesa:

a) Wydział krajowy zająć się ma potrzebnemi przygotowaniami do sejmowania krajowego tudzież wystaraniem się, utrzymaniem i urządzeniem miejscowości dla zastępstwa krajowego jako i dla bezpośrednio temuż podwładnych urzędów i organów przeznaczonych.

b) Wydział krajowy dla sejmu krajowego zebrać ma wykazy i wyjaśnienia w sprawach krajowych zażądane i takowe onemu przedłożyć, tudzież za zleceniem sejmu krajowego propozycye prawodawcze w sprawach krajowych ułożyć i pod obradę wziąść.

c) Tenże prawo ma, jeżeli sejm krajowy zgromadzony nie jest, sprawozdania i wnioski względem spraw krajowych do namiestnika lub przez tegoż do ministerstwa podawać.

d) We ważnych sprawach administracyi krajowej lub w przypadkach wydania prowizorycznych ustaw krajowych (§. 37.) wydział krajowy swe zdanie dać winien, jeżeli do tego przez namiestnika wezwanym będzie.

e) Wydział krajowy staranie ma o zachowaniu, zarządzie i obrachowaniu majątku krajowego i dochodów krajowych, i wykonywa dozór w rzeczach, długów i kredytu krajowego dotyczących.

Tenże, co do tych stosunków, zająć się ma szczególnie wszystkiemi interesami, które do dotychczasowej publicznej konwencyi szląskiej należały, o ileby takowe innym organom przekazane nie były, lub przez zmienione stosunki zupełnie nie ustały.

§. 51. Für jedes einzelne Ausschussmitglied wird nach dem Wahlmodus des vorigen Paragraphes ein Ersatzmann gewählt.

Wenn ein Ausschussmitglied, während der Landtag nicht versammelt ist, mit Tod abgeht, auszutreten hat, oder auf längere Zeit an der Besorgung der Ausschussgeschäfte verhindert ist, tritt der Ersatzmann ein, welcher zur Stellvertretung jenes Ausschussmitgliedes gewählt worden ist.

Ist der Landtag versammelt, so wird für das bleibend abgängige Ausschussmitglied eine neue Wahl vorgenommen.

§. 52. Die Mitglieder des Landesausschusses sind verpflichtet, ihren Aufenthalt in Troppau zu nehmen.

Sie erhalten eine jährliche Entschädigung aus Landesmitteln, deren Betrag durch ein Landesgesetz bestimmt wird.

§. 53. Der Landesausschuss erwählt für die Dauer seiner Wirksamkeit den Vorsitzenden aus seiner Mitte.

Bei zeitweiliger Verhinderung des Vorsitzenden vertritt denselben das an Jahren älteste Mitglied.

§. 54. Zur Giltigkeit einer Entscheidung ist die Anwesenheit von wenigstens drei Ausschussmitgliedern erforderlich.

Die Beschlüsse werden mit absoluter Stimmenmehrheit der anwesenden Mitglieder gefasst.

Der Vorsitzende hat das Recht mitzustimmen; bei Stimmengleichheit gibt seine Stimme den Ausschlag.

§. 55. Der Wirkungskreis des Ausschusses umfasst folgende Geschäfte:

a) Der Landesausschuss hat die nöthigen Vorbereitungen für die Abhaltung der Landtagssitzungen und die Ausmittlung, Instandhaltung und Einrichtung der für die Landesvertretung und die ihr unmittelbar unterstehenden Aemter und Organe bestimmten Räumlichkeiten zu besorgen.

b) Der Landesausschuss hat dem Landtage die in Bezug auf Landesangelegenheiten geforderten Nachweisungen und Auskünfte zu sammeln und vorzulegen, und über Auftrag des Landtages legislative Vorlagen in Landesangelegenheiten zu entwerfen und zu berathen.

c) Er ist berechtigt, wenn der Landtag nicht versammelt ist, Berichte und Anträge über Landesangelegenheiten an den Statthalter oder durch denselben an das Ministerium zu richten.

d) Ueber wichtige Landesverwaltungs-Angelegenheiten, oder in Fällen der Erlassung provisorischer Landesgesetze (§. 37) hat der Landesausschuss sein Gutachten abzugeben, wenn er dazu vom Statthalter aufgefordert wird.

e) Der Landesausschuss sorgt für die Verwahrung, Verwaltung und Verrechnung des Landesvermögens und der Landeseinkünfte, und übt die Aufsicht über das Schulden- und Creditswesen des Landes.

Es obliegen ihm in diesen Beziehungen insbesondere alle Geschäfte, welche dem bisherigen schlesischen öffentlichen Convente zustanden, in soweit sie nicht an andere Organe überwiesen werden, oder durch die geänderten Verhältnisse gänzlich entfallen sind.

f) Kasy krajowe, do których wszelkie dochody krajowe (§. 40.) wpływać, i z których wszelkie wydatki na cele krajowe zastąpione być mają, równie tak jak archiwa krajowe i rejestratury bezpośrednio pod wydziałem krajowym stoją.

g) Jeżeliby w nadzwyczajnych, w budżecie krajowym nieprzewidzianych przypadkach wydatki na cele krajowe łożone być miały, tedy namiestnik ku temu pieniędzy, w kasach krajowych do dyspozycyi znajdujących się, tylko za porozumieniem się z wydziałem krajowym użyć może.

h) Wydział krajowy co rok ułożyć ma przedukład sum dla zastępstwa krajowego, dla jego urzędników, sług, budowli i urządzeń, w ogólności dla całego wnętrznego gospodarstwa potrzebnych, i takowy namiestnikowi przedłożyć ku wciągnieniu go do ogólnego budżetu krajowego.

Nie mniej też wydział krajowy o użyciu i obrachowaniu tych pieniędzy staranie mieć powinien.

i) Wydział krajowy nadzór ma nad urzędnikami i sługami bezpośrednio pod zastępstwem krajowem stojącymi, i zarządza z nimi względem dyscyplinarnego postępowania, ich umieszczenia, suspendowania, oddalenia i przeniesienia onych w stan spoczynku wedle norm ku temu istniejących.

k) Co do prebend i fundacyi, jako też w ogólności co do wszystkich przedmiotów, innym organom nie wyraźnie przekazanych, wydział krajowy wstąpić ma w zakres czynności, tudzież w prawa i obowiązki, jakie do dotychczasowej publicznej konwencyi szląskiej należały, a przeto wszystkiemi zająć się sprawami, które z przyjęcia na się tak obowiązków, przez dawne zastępstwo krajowe ku trzecim osobom zawartych, jak też praw nabytych wypływają.

§. 56. Postanowienie, czyli i jakie inne interesa wydziałowi krajowemu przekazać należy, prawodawstwu krajowemu zostawia się.

Wydziałowi nie przysłuża prawo do uczestnictwa w prawodawstwie względem spraw krajowych.

§. 57. Wydział krajowy sejmowi krajowemi odpowiedzialnym jest za swe interesów sprawowanie.

§. 58. Wykonanie rozporządzeń, przez wydział krajowy w konstytucyjnych działania obrębach wydanych, a nie samego tylko wnętrznego gospodarstwa zastępstwa krajowego dotyczących, do władzy wykonawczej należy.

§. 59. Wydział krajowy z sejmem krajowym i z organami, podług §. 55. przez onegoż ustanowionemi, w bezpośrednich co do sprawowania interesów stoi stosunkach.

Z organami, przez władzę wykonawczą ku wykonaniu praw krajowych i rozporządzeń zastępstwa krajowego ustanowionemi, wydział tylko przez namiestnika w stosunkach stoi.

Do tegoż on wszystkie swe podania i przedłożenia stosuje, i przez tego też rozporządzenia władzy wykonawczej do wydziału przesyłane bywają.

§. 60. Wszelkie rozporządzenia wydziału krajowego namiestnikowi udzielają się.

Jeżeliby namiestnik uznał, że urządzenia takowe z ustawami sprzeczne są, tedy ten wykonanie onychże wstrzymać i natychmiast o tem ministerstwu donieść ma, w celu rozstrzygnięcia temuż wedle §. 89. konstytucyi państwa przynależącego.

f) *die Landescasse, in welche alle Einkünfte des Landes (§. 40) einzufliessen haben, und woraus alle Ausgaben für Landeszwecke zu bestreiten sind, ist eben so wie die Landtagsarchive und Registraturen unmittelbar dem Landesausschusse untergeordnet.*

g) *Wenn in ausserordentlichen, im Landesvoranschlage nicht vorhergesehenen Fällen Ausgaben für Landeszwecke zu machen sind, kann der Statthalter die verfügbaren Gelder der Landescasse dazu nur im Einvernehmen mit dem Landesausschusse verwenden.*

h) *Ueber die für die Landesvertretung, ihre Beamten, Diener, Gebäude und Einrichtungen, überhaupt für den ganzen innern Haushalt erforderlichen Summen hat der Landesausschuss jährlich den Voranschlag zu verfassen und ihn dem Statthalter zur Einbeziehung in den allgemeinen Voranschlag des Landes zu übergeben.*

Eben so obliegt dem Landesausschusse die Sorge für die Verwendung und Verrechnung dieser Gelder.

i) *Der Landesausschuss führt die Aufsicht über die der Landesvertretung unmittelbar unterstehenden Beamten und Diener und verfügt über deren Disciplinarbehandlung, Anstellung, Suspendirung, Entlassung oder Versetzung in den Ruhestand nach Massgabe der hierüber bestehenden Normen.*

k) *Der Landesausschuss hat hinsichtlich der Pfründen und Stiftungen, so wie überhaupt bezüglich aller nicht ausdrücklich an andere Organe überwiesenen Gegenstände in den Geschäftskreis und in die Rechte und Pflichten einzutreten, welche dem bisherigen schlesischen öffentlichen Convente zustanden, und demnach auch alle Angelegenheiten zu verhandeln, welche aus der Uebernahme der von der früheren Landesvertretung gegenüber dritten Personen eingegangenen Verbindlichkeiten und erworbenen Rechte entspringen.*

§. 56. Die Bestimmung, ob und welche andere Geschäfte dem Landesausschusse zuzuweisen seien, bleibt der Landesgesetzgebung vorbehalten.

Das Recht der Theilnahme an der Gesetzgebung in Landesangelegenheiten steht dem Ausschusse nicht zu.

§. 57. Der Landesausschuss ist für seine Geschäftsführung dem Landtage verantwortlich.

§. 58. Die Ausführung der, von dem Landesausschusse innerhalb des verfassungsmässigen Wirkungskreises erlassenen, und nicht blos den inneren Haushalt der Landesvertretung betreffenden Entscheidungen, steht der vollziehenden Gewalt zu.

§. 59. Der Landesausschuss steht mit dem Landtage und mit den, von ihm nach §. 55 bestellten Organen in unmittelbarer Geschäftsverbindung.

Mit den von der vollziehenden Gewalt zur Ausführung der Landesgesetze und der Entscheidungen der Landesvertretung bestellten Organen steht der Ausschuss nur durch den Statthalter in Verbindung.

An diesen richtet er alle Eingaben und Vorlagen und durch denselben gelangen die Verfügungen der vollziehenden Gewalt an den Ausschuss.

§. 60. Alle Entscheidungen des Landesausschusses werden dem Statthalter mitgetheilt.

Findet der Statthalter solche Massregeln dem Gesetze widersprechend, so hat er die Ausführung derselben zu sistiren und sogleich dem Ministerium Behufs der nach §. 89 der Reichsverfassung ihm zustehenden Entscheidung davon die Anzeige zu machen.

Jeżeliby zaś namiestnik uznał, że rozporządzenia takowe sprzeczne są z pospolitem kraju lub państwa dobrem, tedy on wykonanie zawiesić, a powody tegoż natychmiast wydziałowi krajowemu udzielić ma.

Jeżeli wydział krajowy przy wykonaniu urządzenia obstaje, a namiestnik przeciwnemi onegoż uwagami zaspokojonym się nie widzi, tedy, jeżeli sejm krajowy nie jest zgromadzony, ministeryalnego rozstrzygnięcia zasięgnąć, inaczej zaś przedmiot pod uchwałę sejmu krajowego w miarę zakresu działania, temuż przyznanego, poddać należy.

§. 61. Jeżeliby nowy wybór posłów na sejm krajowy rozpisano, dotychczasowy wydział krajowy dopóty w działaniu zostaje, dopóki nowo wybrany sejm krajowy nie ustanowi nowy wydział krajowy.

Jeżeliby dawniejsi członkowie wydziału i zastępcy znowu na sejm krajowy wybranymi zostali, tedy ci także przez sejm krajowy znowu do wydziału nowego powołani być mogą.

V. O wzmocnionym wydziale krajowym.

§. 62. Wzmocniony wydział krajowy składa się z członków i zastępców wydziału krajowego (§§. 50. i 51.) tudzież z jednego posła przez Radę gminy miasta Opawy, z jednego posła przez Radę gminy miasta Cieszyna, i z jednego posła przez Radę gminy miasta Bielska, tudzież po jednemu z posłów, przez wydział powiatowy każdego politycznego powiatu księstwa z pośród tychże korporacyi większością głosów wybranych.

§. 63. Działalność wzmocnionego wydziału krajowego rozciąga się z wyjątkiem zastępstwa interesów całego kraju, do sejmu krajowego należącego, na wszelkie sprawy w rzeczach gminy, ustawą zastępstwu obwodowemu przekazane.

§. 64. Prezydujący wydziału krajowego (§. 53.) jest oraz zwierzchnikiem wzmocnionego wydziału krajowego.

Rozwiązanie zastępstwa obwodowego nowy tylko wybór posłów powiatów politycznych i miast Opawy, Cieszyna i Bielska, ale nie także i nowy wybór członków i zastępców wydziału krajowego za sobą pociąga.

We wszystkich innych stosunkach postanowienia ustawy gminnej względem zastępstwa krajowego do wzmocnionego wydziału krajowego zastósowanie znajdują.

VI. Postanowienia ogólne.

§. 65. Wnioski do zmian konstytucyi krajowej na pierwszym powołanym sejmie krajowym zwyczajną prawodawstwa drogą czynione być mogą.

W następujących sejmach krajowych do uchwały względem takowych zmian trzeba obecności przynajmniej trzech czwartych części wszystkich, a przyzwolenia najmniej dwóch trzecich części obecnych posłów.

Dano w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia trzydziestego Grudnia roku tysiąc ośmset czterdziestego dziewiątego, Naszego panowania drugiego.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun. Kulmer.

Findet er aber solche Entscheidungen dem Gesammtwohle des Landes oder des Reiches widersprechend, so hat er den Vollzug einzustellen und die Gründe davon sogleich dem Landesausschusse mitzutheilen.

Beharrt der Ausschuss auf der Ausführung der Massregel, und fühlt sich der Statthalter durch die Gegenbemerkungen desselben nicht beruhigt, so ist, wenn der Landtag nicht versammelt ist, die Entscheidung des Ministeriums einzuholen, sonst aber der Gegenstand der Schlussfassung des Landtages nach Massgabe des ihm zustehenden Wirkungskreises zu unterziehen.

§. 61. Wenn eine neue Wahl der Abgeordneten für den Landtag ausgeschrieben wird, bleibt der bisherige Landesausschuss noch so lange in Wirksamkeit, bis der neu erwählte Landtag einen neuen Ausschuss eingesetzt hat.

Werden die früheren Ausschussmitglieder und Ersatzmänner wieder in den Landtag gewählt, so können sie von dem Landtage auch wieder in den neuen Ausschuss berufen werden.

V. Von dem verstärkten Landesausschusse.

§. 62. Der verstärkte Landesausschuss besteht aus den Mitgliedern und Ersatzmännern des Landesausschusses (§§. 50 und 51), ferner aus Einem vom Gemeinderathe der Stadt Troppau, aus Einem vom Gemeinderathe der Stadt Teschen, und aus Einem vom Gemeinderathe der Stadt Bielitz, und aus je Einem von dem Bezirksausschusse eines jeden politischen Bezirkes des Herzogthumes aus der Mitte dieser Körperschaften mit absoluter Stimmenmehrheit gewählten Abgeordneten.

§. 63. Die Wirksamkeit des verstärkten Landesausschusses erstreckt sich mit Ausnahme der, dem Landtage obliegenden Vertretung der Interessen des ganzen Landes auf alle in Gemeindesachen durch das Gesetz der Kreisvertretung zugewiesenen Angelegenheiten.

§. 64. Der Vorsitzende des Landtagsausschusses (§. 53) ist zugleich der Obmann des verstärkten Landesausschusses.

Die Auflösung der Kreisvertretung hat nur eine neue Wahl der Abgeordneten der politischen Bezirke und der Städte Troppau, Teschen und Bielitz, nicht aber auch eine neue Wahl der Mitglieder und Ersatzmänner des Landesausschusses zur Folge.

In allen übrigen Beziehungen finden die Bestimmungen des Gemeindegesetzes über die Kreisvertretung auf den verstärkten Landesausschuss Anwendung.

VI. Allgemeine Bestimmungen.

§. 65. Aenderungen der Landesverfassung sollen in dem Landtage, welcher zuerst berufen wird, im gewöhnlichen Wege der Gesetzgebung beantragt werden können.

In den folgenden Landtagen ist zu einem Beschlusse über solche Abänderungen, die Gegenwart von mindestens drei Viertheilen aller Abgeordneten und die Zustimmung von mindestens zwei Drittheilen der Anwesenden erforderlich.

So gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am dreissigsten December im Jahre Eintausend achthundert vierzig neun, Unserer Reiche im Zweiten.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai.
Schmerling. Thun. Kulmer.

Ustawa wyborcza sejmu krajowego
dla
księstwa górnego i dolnego Szląska

I. O powiatach wyborczych.

§. 1. Sejm krajowy księstwa górnego i dolnego Szląska składa się stósownie do §. 11. konstytucyi krajowej.

a) z dziesięciu posłów z najwyżej opodatkowanych,

b) z dziesięciu posłów miast i miasteczek targowych, niż wymienionych,

c) z dziesięciu posłów reszty gmin.

W celu przedsięwzięcia wyborów powiaty wyborcze utworzone będą.

§. 2. Dla wyborców z klasy najwyżej opodatkowanych całe księstwo górnego i dolnego Szląska jeden powiat wyborczy stanowi.

§. 3. Dla wyboru posłów miast i miasteczek targowych, Opawa, Cieszyn, Bielsk po jednemu powiatowi wyborczemu stanowią; tudzież:

Wagstadt, Wiegstadl, Odry — razem jeden powiat wyborczy;

Freudenthal, Benisch, Engelsberg, Würbenthal — razem jeden powiat wyborczy;

Jägerndorf, Olbersdorf — razem jeden powiat wyborczy,

Freiwaldau, Johannisberg (Jawornik), Zuckmantel, Friedeberg, Weidenau — razem jeden powiat wyborczy;

Frideck, Oderberg, Preistadt — razem jeden powiat wyborczy;

Jabłunka, Skuczow, Schwarzwasser — zazem jeden powiat wyborczy.

W powiecie wyborczym miasta Opawy po dwóch, a w każdym z reszty ośmiu powiatów wyborczych po jednemu posłowi wybrać należy.

§. 4. Dla wyboru posłów gmin wiejskich każdy z siedmiu powiatów politycznych jeden powiat wyborczy w ten sposób stanowi, iż, odtrąciwszy miasta, miasteczka targowe i miejsca, tudzież wchodzące w Morawią włości (*les enclaves*) na sejmie krajowym margrabstwa Morawii zastąpione, osobne prawo do wyboru mające, ludność najbardziej zaludnionych powiatów Opawy, Cieszyna, Freywaldau po dwóch, a każdy z reszty powiatów politycznych po jednemu posłowi na sejm krajowy wybierać ma.

Landtags-Wahlordnung

für das

Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien.

I. Von den Wahlbezirken.

§. 1. Der Landtag des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien besteht nach §. 11 der Landesverfassung

a) aus zehn Abgeordneten der Höchstbesteuerten,

b) aus zehn Abgeordneten der nachbezeichneten Städte und Märkte, und

c) aus zehn Abgeordneten der übrigen Gemeinden.

Behufs der Vornahme der Wahlen werden Wahlbezirke gebildet.

§. 2. Für die Wähler aus der Classe der Höchstbesteuerten bildet das ganze Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien Einen Wahlbezirk.

§. 3. Für die Wahl der Abgeordneten der Städte und Märkte bilden Troppau, Teschen, Bielitz je einen Wahlbezirk; ferner

Wagstadt, Wiegstadl, Odrau zusammen einen Wahlbezirk;

Freudenthal, Benisch, Engelsberg, Würbenthal zusammen einen Wahlbezirk;

Jägerndorf, Olbersdorf zusammen einen Wahlbezirk;

Freiwaldau, Johannisberg (Jauernigg), Zuckmantel, Friedeberg, Weidenau zusammen einen Wahlbezirk;

Friedeck, Oderberg, Freistadt zusammen einen Wahlbezirk;

Jablunkau, Skotschau, Schwarzwasser zusammen einen Wahlbezirk.

Im Wahlbezirke der Stadt Troppau sind zwei, in jedem der übrigen acht Wahlbezirke Ein Abgeordneter zu wählen.

§. 4. Für die Wahl der Abgeordneten der Landgemeinden bildet jeder der sieben politischen Bezirke einen Wahlbezirk in der Art, dass die Bevölkerung der nach Abzug der besonders wahlberechtigten Städte, Märkte und Ortschaften, so wie den im Landtage der Markgrafschaft Mähren vertretenen Enclaven, höchstbevölkerten Bezirke von Troppau, Teschen und Freiwaldau je zwei, und jeder der übrigen politischen Bezirke je einen Abgeordneten für den Landtag zu wählen haben.

II. O prawie wyborczem.

§. 5. Wymogi do uprawnienia wyborczego częścią są ogólne, t. j. takie, jakie każdy wyborca posiadać musi, częścią szczególne, t. j. takie, jakie do wykonania prawa wyborczego w jednej z wymienionych w §. 1. trzech klas wyborców potrzebne są.

§. 6. W ogólności każdy ma prawo wyboru, który jest:

a) obywatelem państwa austryackiego,

b) pełnoletnim,

c) w zupełnem używaniu praw cywilnych i politycznych, i który

d) albo opłaca pewną roczną ilość podatku bezpośredniego, dla członków gminy miasta Opawy najmniej na dziesięć złotych reńskich mon. konw., a dla członków reszty gmin księstwa górnego i dolnego Szląska najmniej na pięć złotych reńskich mon. konw. ustanowioną, albo, nieopłacając podatku bezpośredniego, według własności osobistej w którejkolwiekbądź gminie księstwa stosownie do przepisów ustawy gminnej lub szczególnych statutów dla tychże posiada czynne wyboru prawo.

§. 7. Aby w klasie najwyżej opodatkowanych do wybierania być uprawnionym, trzeba nie tylko własności posiadać, w paragrafie 6. ad *a*), *b*) i *c*) oznaczone, lecz też w księstwie górnego i dolnego Szląska onę roczną ilość podatku bezpośredniego opłacać, jaka wedle §. 42. konstytucyi państwa do obieralności do wyższej Izby sejmu państwa potrzebna jest.

§. 8. Szczególny wymóg do uprawnienia wyborczego w jednej z innych dwu klas wyborców §. 1. ad *b*) i *c*). ten jest, iż kto w jednym z wyszczególnionych w §. 3. i 4. powiatów wyborczych prawo wyborcze wykonywać ma, ten członkiem gminnym tegoż samego powiatu wyborczego być musi.

Do wyboru uprawniony swe prawo wyborcze w tym powiecie wyborczym wykonywa, do którego gmina należy, której członkiem jest, jeżeli zaś jest członkiem więcej gmin, tedy prawo wyborcze w powiecie zwyczajnego swego zamieszkania wykonywa.

§. 9. Ilości, które kto w podatkach bezpośrednich różnego rodzaju lub od różnych przedmiotów w księstwie górnego i dolnego Szląska opłaca, w celu wykazania jego uprawnienia wyborczego zrachowane będą.

Ojcu ilości podatków bezpośrednich przez małoletnie jego dzieci, małżonkowi przez małżonkę jego uiszczone doliczają się, dopóki uprawnienie do zarządu majątkowego ojcu i małżonkowi prawnie przyznane nie ustało.

§. 10. Każdy wyborca swe prawo wyborcze tylko w jednym powiecie wyborczym wykonywać może.

Kto jako najwyżej opodatkowany do wybierania uprawnionym jest, ten w żadnym powiecie wyborczym innych dwu klas wyborców, a kto w powiecie wyborczym miejsc w §. 3. wymienionych do wyboru uprawnionym jest, ten w żadnej gminie wiejskiej wybierać nie może.

III. O listach wyborców.

§. 11. Do wyboru uprawnieni każdego powiatu wyborczego w osobne listy wciągnieni będą.

§. 12. Lista wyborców najwyżej opodatkowanych przez namiestnika sporządzoną będzie.

II. Von dem Wahlrechte.

§. 5. Die Erfordernisse der Wahlberechtigung sind theils allgemeine d. h. solche, welche bei jedem Wähler vorhanden seyn müssen, theils besondere d. h. solche, die zur Ausübung des Wahlrechtes in einer der drei im §. 1 bezeichneten Wählerclassen nothwendig sind.

§. 6. Im Allgemeinen ist jedermann wahlberechtigt, welcher

a) österreichischer Reichsbürger,

b) grossjährig,

c) im vollen Genusse der bürgerlichen und politischen Rechte befindlich ist, und

d) entweder an directer Steuer einen bestimmten Jahresbetrag, welcher für Gemeindemitglieder der Stadt Troppau auf wenigstens zehn Gulden Conventionsmünze, und für die Mitglieder der übrigen Gemeinden des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien auf wenigstens fünf Gulden Conventions-Münze festgesetzt wird, entrichtet, oder ohne Zahlung einer directen Steuer nach seiner persönlichen Eigenschaft in einer Gemeinde des Herzogthums nach den Bestimmungen des Gemeindegesetzes oder der besonderen Gemeindestatute das active Wahlrecht besitzt.

§. 7. Wer in der Classe der Höchstbesteuerten wahlberechtigt seyn soll, muss nicht nur die im §. 6 ad a), b) und c) bezeichneten Eigenschaften besitzen, sondern auch im Herzogthume Ober- und Nieder-Schlesien jenen Jahresbetrag an directer Steuer bezahlen, welcher nach §. 42 der Reichsverfassung zur Wählbarkeit in das Oberhaus des Reichstages erforderlich ist.

§. 8. Das besondere Erforderniss zur Wahlberechtigung in einer der beiden andern Wählerclassen §. 1 ad b) und c) besteht darin, dass derjenige, welcher in einem der im §. 3 und 4 bezeichneten Wahlbezirke das Wahlrecht üben soll, ein Mitglied einer Gemeinde eben jenes Wahlbezirkes seyn muss.

Der Wahlberechtigte übt sein Wahlrecht in dem Wahlbezirke aus, zu welchem die Gemeinde gehört, deren Mitglied er ist; ist er aber Mitglied mehrerer Gemeinden, so übt er das Wahlrecht in dem Bezirke seines ordentlichen Wohnsitzes.

§. 9. Die Beträge, welche Jemand an verschiedenen Gattungen directer Steuern oder von verschiedenen Objecten, in dem Herzogthume Ober- und Nieder-Schlesien bezahlt, werden Behufs der Ausmittlung seiner Wahlberechtigung zusammengerechnet.

Dem Vater werden die von seinen minderjährigen Kindern, dem Gatten die von seiner Gattin entrichteten directen Steuerbeträge zugerechnet, so lange das dem Vater und Gatten gesetzlich zustehende Befugniss der Vermögensverwaltung nicht aufgehört hat.

§. 10. Jeder Wähler kann sein Wahlrecht nur in einem Wahlbezirke ausüben.

Wer als Höchstbesteuerter wahlberechtigt ist, darf in keinem Wahlbezirke der beiden andern Wählerclassen, und wer in einem Wahlbezirke der im §. 3 genannten Orte wahlberechtigt ist, in keiner Landgemeinde wählen.

III. Von den Wählerlisten.

§. 11. Die Wahlberechtigten eines jeden Wahlbezirkes werden in besondere Listen eingetragen.

§. 12. Die Wählerliste der Höchstbesteuerten wird vom Statthalter angefertigt.

Z osób, ogólnemi wymogami uprawnienia wyborczego (§. 6.) opatrzonych, które w całym kraju najwyższe ilości podatków bezpośrednich opłacają, ta ilość do listy wyborców najwyżej opodatkowanych przyjętą będzie, przez którąby przynajmniej stosunek jednego wyborcy do sześciu tysięcy dusz całej ludności dosiągniętym, a także i nad ten stosunek każdy w ogólności uprawniony obywatel państwa, który w księstwie górnego i dolnego Szląska najmniej pięćset złotych reńskich mon. konw. opłaca, za wyborcę najwyżej opodatkowanego uważanym został.

§. 13. Jeżeli między najwyżej opodatkowanemi kraju znajduje się korporacya lub towarzystwo, tedy osoba, która do zastąpienia tejże podług istniejących norm prawnych lub towarzyskich powołaną jest, w listę wyborców najwyżej opodatkowanych wciągnioną być ma.

§. 14. Gminy atoliż, nawet gdyby jako takowe do najwyższych podatku kontrybuentów w kraju należały, nie mogą ani przez pełnomocników ani przez zastępców prawo wyborcze w klasie najwyżej opodatkowanych wykonywać.

§. 15. Listy wyborców dla wymienionych w §. 3. miast, miasteczek targowych i miejsc przez przełożonych gminnych tychże sporządzane będą.

Jeżeli więcej miejsc razem jeden powiat wyborczy stanowią, tedy lista każdego miejsca osobno sporządzoną, i w celu ułożenia podług miejsc zestawić się mającej głównej listy całego powiatu wyborczego staroście powiatowemu tego powiatu, w którym główne wyborcze miejsce leży, przesłaną będzie, który odpis tejże burmistrzowi głównego wyborczego miejsca udzielić ma.

§. 16. Listy wyborców dla powiatów wyborczych gmin wiejskich (§. 4.) starosta powiatowy, używając do tego urzędów poborowych, podług gmin sporządzać, a listy pojedyńczych gmin przełożonym gminy przesłać ma, aby te przez nich z przybraniem dwóch członków wydziału gminnego roztrząsane, a potrzebne może uzupełnienia lub sprostowania staroście powiatowemu zaproponowane zostały, który z list wyborców gmin pojedyńczych główną listę całego powiatu zestawić winien.

§. 17. Każda lista wyborców zawierać ma imię i nazwisko, wiek i zamieszkanie do wyboru uprawnionego, dalej opłacaną przez niego ilość podatku lub osobistą własność, od jakiej jego prawo wyborcze zawisło.

§. 18. Jeżeli prawo wyborcze na opłacie pewnej ilości podatku zasadza się, tedy jako wyborca ten tylko uważanym być ma, ktory w poprzednim wyborowi roku podatkowym, zupełnie onę ilość podatkową zapłacił, a w bieżącym roku podatkowym żadnej zaległości dłużen nie jest.

§. 19. Listę wyborców najwyżej opodatkowanych obwieści namiestnik umieszczeniem w gazety krajowe, do publicznych ogłoszeń przeznaczone, tudzież udzieleniem odpisów każdemu starostwu powiatowemu, w którego urzędowem siedlisku takowe do powszechnego wejrzenia wyłożone być mają.

§. 20. Sporządzone podług §. 15. listy wyborców u burmistrza każdego w §. 3. wymienionego miejsca, a główna lista u burmistrza głównego wyborczego miejsca do powszechnego wejrzenia wyłożone będą.

Von denjenigen mit den allgemeinen Erfordernissen der Wahlberechtigung (§. 6) versehenen Personen, welche im ganzen Lande die höchsten Beträge an directen Steuern entrichten, wird eine solche Anzahl in die Wählerliste der Höchstbesteuerten aufgenommen, dass dadurch wenigstens das Verhältniss von einem Wähler auf sechstausend Seelen der Gesammtbevölkerung erreicht, und dass auch über dieses Verhältniss hinaus jeder im Allgemeinen wahlberechtigte Reichsbürger, welcher im Herzogthume Ober- und Nieder-Schlesien wenigstens fünfhundert Gulden C. M. directe Steuer zahlt, als höchstbesteuerter Wähler behandelt wird.

§. 13. Kommt unter den Höchstbesteuerten des Landes eine Corporation oder Gesellschaft vor, so ist jene Person, welche sie nach den bestehenden gesetzlichen oder gesellschaftlichen Normen nach Aussen zu vertreten berufen ist, in die Wählerliste der Höchstbesteuerten aufzunehmen.

§. 14. Gemeinden können selbst dann, wenn sie als solche unter die höchsten Steuercontribuenten des Landes gehören, weder durch Bevollmächtigte, noch durch Vertreter das Wahlrecht in der Classe der Höchstbesteuerten ausüben.

§. 15. Die Wählerlisten für die im §. 3 benannten Städte, Märkte und Ortschaften werden von dem Gemeindevorstande derselben angefertigt.

Bilden mehrere Orte zusammen einen Wahlbezirk, so wird die Liste jedes Ortes abgesondert verfasst, und behufs der ortweisen Zusammenstellung der Hauptliste des ganzen Wahlbezirkes an den Bezirkshauptmann desjenigen Bezirkes, in welchem der Hauptwahlort gelegen ist, eingesendet, welcher hievon eine Abschrift dem Bürgermeister des Hauptwahlortes zu übergeben hat.

§. 16. Die Wählerlisten für die Wahlbezirke der Landgemeinden (§. 4) hat der Bezirkshauptmann mit Benützung der Steuerämter gemeindeweise anfertigen zu lassen, und die Listen der einzelnen Gemeinden den Gemeindevorstehern einzusenden, damit sie von diesen unter Beiziehung von zwei Mitgliedern des Gemeindeausschusses geprüft, und die etwa nöthigen Ergänzungen oder Berichtigungen beim Bezirkshauptmanne in Antrag gebracht werden, der aus den Wählerlisten der einzelnen Gemeinden die Hauptliste des ganzen Bezirkes zusammenzustellen hat.

§. 17. Jede Wählerliste hat den Vor- und Zunamen, das Alter und den Wohnort des Wahlberechtigten, dann den von ihm entrichteten Steuerbetrag oder die persönliche Eigenschaft, von welcher sein Wahlrecht abhängt, zu enthalten.

§. 18. In soferne das Wahlrecht von der Entrichtung eines bestimmten Steuerbetrages bedingt ist, wird nur derjenige als Wähler angesehen, welcher jenen Steuerbetrag in dem der Wahl vorangegangenen Steuerjahre vollständig bezahlt hat, und in dem laufenden Steuerjahre mit keinem Rückstande aushaftet.

§. 19. Die Wählerliste der Höchstbesteuerten wird vom Statthalter durch Einschaltung in die zu öffentlichen Verlautbarungen bestimmten Zeitungen des Landes und durch Mittheilung von Abschriften an jede Bezirkshauptmannschaft, an deren Amtssitze sie zur allgemeinen Einsicht aufzulegen sind, kundgemacht.

§. 20. Die nach §. 15 verfassten Wählerlisten werden bei dem Bürgermeister jedes im §. 3 benannten Ortes und die Hauptliste bei dem Bürgermeister des Hauptwahlortes zur allgemeinen Einsicht aufgelegt.

§. 21. Listy wyborców gmin wiejskich u przełożonych gmin pojedyńczych, a główna lista powiatu w urzędowem siedlisku starostwa powiatowego do wejrzenia powszechnego wyłożone będą.

§. 22. Dzień wyłożenia list wyborców wraz z stósownym terminem do reklamacyi w każdym powiecie wyborczym oznajmić się ma.

Namiestnik oznaczy termin reklamacyjny, który niżej trzech a wyżej czternastu dni, licząc od czasu wyłożenia, wynosić nie może.

§. 23. Reklamacye, po upływie terminu podane, jako opóźnione odrzucone być mają; wszelakoż namiestnikowi aż do przyszłego terminu wyborczego prawo przysłuża, sprostowanie list wyborców z urzędu spowodować.

§. 24. Do reklamacyi każdy prawo ma. Takowe do tego organu zanieść się mają, przez który lista sporządzoną była.

Względem zasadności lub bezzasadności reklamacyi tyczących się przyjęcia do wybierania niezdolnych lub opuszczenia do tegoż uprawnionych, jeżeli idzie o listę wyborców najwyżej opodatkowanych, namiestnik kraju, a jeżeli idzie o listy wyborców oznaczonych w §§fach 3. i 4. powiatów wyborczych, starosta powiatowy, a to, jeżeli więcej miejsc razem posła wybierać mają, starosta powiatowy tego powiatu, w którym dotyczące miejsce leży, po zniesieniu się z dotyczącym przełożonym gminy, i pod przypuszczeniem trzechdniowego terminu rekursowego do namiestnika, rozstrzygać ma.

§. 25. Sprostowane listy wyborców zrewidowane będą powszechnie na początku każdego roku podatkowego i przy rozpisaniu powszechnych wyborów.

§. 26. Skoro tylko po nastąpionem rozstrzygnieniu względem reklamacyi, w należytym czasie podanych, listy wyborców ukończone zostaną, dla pojedyńczych wyborców karty legitymacyjne przygotowane będą, które bieżący numer dotyczącej listy wyborców, nazwisko i zamieszkanie do wyboru uprawnionego, tudzież powiat wyborczy, w którym tenże wybierać ma, zawierają, lecz wyborcom dopiero końcem rzeczywistego wybierania wręczone zostają.

IV. O obieralności.

§. 27. By kto na sejm krajowy księstwa górnego i dolnego Szląska wybranym być mógł, musi

a) mieć najmniej lat trzydzieści,

b) przynajmniej od pięciu lat, wstecz licząc od dnia wyboru, być obywatelem państwa austryackiego,

c) w zupełnem znajdować się używaniu praw cywilnych i politycznych, i

d) podług postanowień §. 6. ad *d*) w księstwie górnego i dolnego Szląska do wyboru uprawnionym być.

§. 28. Od obieralności wyłączają się:

a) wszelkie osoby, którym brakuje jakakolwiek z własności w poprzednim paragrafie wyszczególnionych; tudzież

§. 21. Die Wählerlisten der Landgemeinden werden bei den Vorstehern der einzelnen Gemeinden und die Hauptliste des Bezirkes an dem Amtssitze der Bezirkshauptmannschaft zur allgemeinen Einsicht aufgelegt.

§. 22. Der Tag der Auflegung der Wählerlisten ist sammt einem angemessenen Reclamationstermine in jedem Wahlbezirke bekannt zu machen.

Die Reclamationsfrist wird vom Statthalter festgesetzt: sie darf nicht unter drei und nicht über vierzehn Tage, von dem Zeitpuncte der Auflegung an gerechnet, betragen.

§. 23. Reclamationen, die nach Ablauf der Frist erfolgen, sind als verspätet zurückzuweisen, doch steht es dem Statthalter zu, bis zum künftigen Wahltermine von Amtswegen Berichtigungen der Wählerlisten zu veranlassen.

§. 24. Zu Reclamationen ist Jedermann berechtiget. — Sie sind bei demjenigen Organe anzubringen, von welchem die Liste angefertigt wurde.

Ueber den Grund oder Ungrund der die Aufnahme von Wahlunfähigen oder die Weglassung von Wahlberechtigten betreffenden Reclamationen hat, wenn es sich um die Wählerliste der Höchstbesteuerten handelt, der Statthalter des Landes, und wenn es sich um die Wählerlisten der in den §§. 3 und 4 bezeichneten Wahlbezirke handelt, der Bezirkshauptmann, und zwar, wenn mehrere Orte zusammen Einen Abgeordneten zu wählen haben, der Bezirkshauptmann jenes Bezirkes, in welchem die betreffende Ortschaft gelegen ist, nach Einvernehmung des betreffenden Gemeindevorstehers, und unter Offenlassung eines dreitägigen Recurstermines, an den Statthalter zu entscheiden.

§. 25. Die richtig gestellten Wählerlisten werden allgemein mit dem Beginne jedes Steuerjahres und bei der Ausschreibung allgemeiner Wahlen revidirt.

§. 26. Sobald die Wählerlisten nach erfolgter Entscheidung über die rechtzeitig eingebrachten Reclamationen vollendet sind, werden für die einzelnen Wähler Legitimations-Karten vorbereitet, welche die fortlaufende Nummer der betreffenden Wählerliste, den Namen und Wohnort des Wahlberechtigten und den Wahlbezirk, in welchem er zu wählen hat, enthalten, aber den Wählern erst behufs der wirklichen Wahlhandlung eingehändigt werden.

IV. Von der Wählbarkeit.

§. 27. Um in den Landtag des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien gewählt werden zu können, muss man

a) mindestens dreissig Jahre alt,

b) seit wenigstens fünf Jahren vom Wahltage zurückgerechnet, österreichischer Reichsbürger,

c) im Vollgenusse der bürgerlichen und politischen Rechte befindlich, und

d) nach den Bestimmungen des §. 6 ad d) im Herzogthume Ober- und Nieder-Schlesien wahlberechtigt seyn.

§. 28. Von der Wählbarkeit ausgeschlossen sind:

a) alle Personen, denen eine der im vorigen Paragraphe aufgezählten Eigenschaften mangelt, ferner

b) osoby, do których majątku konkurs otworzono, lub których po odbytej rozprawie konkursowej w dochodzeniu za niewinne nie uznano; nakoniec

c) osoby, które zbrodni albo ciężkiego przestępstwa policyjnego z chciwości zysku pochodzącego, lub publiczną obyczajność naruszającego, za winne uznano, albo które za inne jakie przestąpienie praw przynajmniej na półroczną karę na wolności osądzono.

§. 29. Kto podług postanowień paragrafów powyższych obieralnym jest, ten przez każdą klasę wyborców, nawet gdyby do niej nie należał, i w każdym powiecie wyborczym, lubo w takowym niezamieszkały, jako poseł na sejm krajowy wybranym być może.

§. 30. Zastępców posłów na sejm krajowy wybierać nie wolno.

V. O miejscach wyborczych.

§. 31. W celu głosowania dla pojedyńczych powiatów wyborczych osobne miejsca wyborcze oznaczają się.

§. 32. Miejscem wyborczem dla najwyżej opodatkowanych jest Opawa, jako główne kraju miasto.

§. 33. Jako miejsca wyborcze dla powiatów wyborczych w §. 3. wyszczególnionych uważane być mają, tamże właśnie wymienione miasta i miateczka targowe.

Jeżeli dwa lub więcej miejsc razem jednego tylko posła wybierać mają, tedy jedno z tych miejsc jako główne miejsce wyborcze oznaczonem być ma.

Oznaczenie głównych miejsc wyborczych i uwiadomienie o nich dzieje się przez namiestnika pod względem tak położenia jak stosunkowej ważności onychże.

§. 34. Do wyborów dla gmin wiejskich więcej miejsc wyborczych oznaczyć należy. Przy tem ma za prawidło służyć, iż miejsca wyborcze z siedliskami nowo uorganizowanych sądów i starostw powiatowych zgadzać się mają.

Oznaczenie głównych miejsc wyborczych i uwiadomienie o nich także przez namiestnika dzieje się, z dokładnem wyszczególnieniem gmin, każdemu wyborczemu miejscu przydzielonych.

Głównem wyborczem miejscem całego powiatu jest urzędowe siedlisko starostwa powiatowego.

VI. O komisyach wyborczych.

§. 35. Do kierowania działaniem wyborczem własne komisye wyborcze ustanowione będą.

§. 36. Komisya wyborcza najwyżej opodatkowanych składa się z siedmiu osób, przez najwyżej opodatkowanych wyborców na dniu wyboru z pośród tychże wybranych, które prezydującego i pisarza z pomiędzy siebie wybrać mają.

Te wybory dzieją się za pomocą kartek wyborczych i względną obecnych większością.

Cesarski komisarz, przez namiestnika naznaczony, takowym aktem wyborczym kierować i na posiedzeniach komisyi, jako też na zgromadzeniach wyborczych zasiadać ma.

§. 37. Dla każdego z miejsc w §. 3. namienionych utworzoną będzie komisya wyborcza.

Komisya wyborcza w mieście Opawie składa się z burmistrza, z trzech przez niego przyzwanych członków przełożeństwa gminy, i z trzech innych przez namiestnika naznaczonych do wyboru uprawnionych onego miasta.

b) *Personen, über deren Vermögen der Concurs eröffnet ist, oder die nach gepflogener Concurs-Verhandlung in der Untersuchung nicht schuldlos erklärt wurden, endlich*

c) *Personen, welche eines Verbrechens oder einer aus Gewinnsucht hervorgegangenen oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden schweren Polizeiübertretung schuldig erklärt, oder welche wegen einer anderen Gesetzesübertretung zu einer mindestens halbjährigen Freiheitsstrafe verurtheilt wurden.*

§. 29. Wer nach den Bestimmungen der vorausgehenden Paragraphe wählbar ist, kann von jeder Wählerclasse, auch wenn er nicht dazu gehört, und in jedem Wahlbezirke, auch wenn er nicht in demselben wohnhaft ist, als Landtagsabgeordneter gewählt werden.

§. 30. Stellvertreter der Landtagsabgeordneten dürfen nicht gewählt werden.

V. Von den Wahlorten.

§. 31. Für die einzelnen Wahlbezirke werden behufs der Abstimmung besondere Wahlorte bestimmt.

§. 32. Der Wahlort für die Höchstbesteuerten ist Troppau, als Hauptstadt des Landes.

§. 33. Als Wahlorte für die im §. 3 aufgezählten Wahlbezirke haben die eben daselbst benannten Städte und Märkte zu gelten.

Haben zwei oder mehrere Ortschaften zusammen nur Einen Abgeordneten zu wählen, so ist eine dieser Ortschaften als Hauptwahlort zu bestimmen.

Die Bezeichnung und Bekanntgebung der Hauptwahlorte geschieht mit Rücksicht auf die Lage und verhältnissmässige Bedeutsamkeit derselben, durch den Statthalter.

§. 34. Für die Wahlen der Landgemeinden sind mehrere Wahlorte zu bestimmen. Dabei hat als Regel zu gelten, dass die Wahlorte mit den Sitzen der neuorganisirten Gerichte und Bezirkshauptmannschaften zusammen zu treffen haben.

Die Bezeichnung und Bekanntgebung der Wahlorte geschieht gleichfalls vom Statthalter, mit genauer Angabe der jedem Wahlorte zugewiesenen Gemeinden.

Hauptwahlort des ganzen Bezirkes ist der Amtssitz der Bezirkshauptmannschaft.

VI. Von den Wahlcommissionen.

§. 35. Zur Leitung der Wahlhandlung werden eigene Wahlcommissionen gebildet.

§. 36. Die Wahlcommission der Höchstbesteuerten besteht aus sieben, von den höchstbesteuerten Wählern am Tage der Wahl aus ihrer Mitte gewählten Personen, die den Vorsitzenden und Schriftführer unter sich selbst zu wählen haben.

Diese Wahlen geschehen mittelst Stimmzetteln und mit relativer Majorität der Anwesenden.

Ein vom Statthalter bestimmter landesfürstlicher Commissär hat diesen Wahlact zu leiten, und den Sitzungen der Commission, sowie den Wahlversammlungen beizuwohnen.

§. 37. Für jeden der im §. 3 benannten Orte wird eine Wahlcommission gebildet.

Die Wahlcommission in der Stadt Troppau besteht aus dem Bürgermeister, aus drei von ihm beigezogenen Mitgliedern des Gemeindevorstandes und aus drei anderen vom Statthalter bestimmten Wahlberechtigten jener Stadt.

W innych miejscach składa się komisya wyborcza z burmistrza, z dwóch członków przełożeństwa i z dwóch przez starostę powiatowego naznaczonych do wyboru uprawnionych miejscowych.

Burmistrzowie są prezydujący miejscowych komisyi wyborczych; pisarze z pośród nich wybierają się.

Przy posiedzeniach komisyi i zgromadzeniach wyborczych zasiadać mają komisarze cesarscy.

§. 38. Dla wyborów gmin wiejskich w każdem miejscu wyborczem złożona będzie komisya wyborcza.

Każda takowa miejscowa komisya wyborcza składa się, pod prezydowaniem komisarza cesarskiego, z czterech członków, wybranych przez starostę powiatowego z pośród przełożonych gmin, onemu wyborczemu miejscu przekazanych.

Pisarza komisya z pośród siebie wybiera.

§. 39. W celu przedsięwzięcia obliczenia głosów dla całego powiatu wyborczego, utworzoną będzie w każdem głównem miejscu wyborczem (§§. 33. i 34.) główna komisya wyborcza, która pod prezydowaniem komisarza cesarkiego składać się ma z członków komisyi wyborczej miejscowej, i z posłów przez komisye reszty miejsc wyborczych powiatu wyborczego po jednemu z swego grona wybranych.

Pisarz wyborczej komisyi miejscowej jest oraz pisarzem głównej komisyi wyborczej.

§. 40. Do roztrzygnień i uchwał tak miejscowych jak głównych komisyi wyborczych bezwzględnej głosów większości potrzeba.

§. 41. Komisarze cesarscy, komisyom wyborczym przydani, nie powinni ani odsunięciem lub odradzaniem, ani zalecaniem lub propowaniem pewnych osób, ani też innym jakim sposobem w głosowanie wdawać się, a przy działaniu wyborczem li tylko nad utrzymaniem spokojności i porządku, jako też nad zachowaniem sposobu wybierania prawnie ustanowionego czuwać.

§. 42. Równie też członkowie komisyi wyborczej wstrzymać się winni wszelkiego wpływu na głosowanie pojedyńczych prawo wyboru mających.

VII. O rozpisaniu wyboru.

§. 43. Wezwanie do przedsięwzięcia wyborów z reguły dzieje się za rozrządzeniami namiestnika, które przynajmniej ośm dni przed dniem wyboru w powiecie wyborczym powszechnie obwieszczone zostaną.

Jeżeliby w przypadkach §§fów 71. i 72. wybór z powodu braku potrzebnej głosów większości powtórzyć miano, tedy wyborcy obwieszczeniami starostów powiatowych do wyboru zapraszanemi być mają.

Jeżeliby miejsca, które razem jednego posła wybierać mają, w różnych politycznych powiatach leżały, tedy starosta powiatowy głównego miejsca wyborczego innych starostów powiatowych z uwiadomieniem tychże o terminie wyborczym jako też o osobach do ściślejszego wyboru wprowadzić się mających (§. 71.) do rozpisania wyborczego w powiecie dotyczącym wezwać ma.

In den übrigen Orten besteht die Wahlcommission aus dem Bürgermeister, aus zwei Mitgliedern des Gemeindevorstandes und aus zwei vom Bezirkshauptmanne bestimmten Wahlberechtigten des Ortes.

Die Bürgermeister sind die Vorsitzenden der Orts-Wahlcommissionen; die Schriftführer werden aus ihrer Mitte gewählt.

Den Sitzungen der Commissionen und der Wahlversammlungen haben landesfürstliche Commissäre beizuwohnen.

§. 38. Für die Wahlen der Landgemeinden wird in jedem Wahlorte eine Wahlcommission zusammengesetzt.

Jede solche Orts-Wahlcommission besteht unter dem Vorsitze eines landesfürstlichen Commissärs aus vier Mitgliedern, welche vom Bezirkshauptmanne aus den Vorstehern der jenem Wahlorte zugewiesenen Gemeinden gewählt werden.

Den Schiftführer wählt die Commission aus ihrer Mitte.

§. 39. Um die Stimmzählung für den ganzen Wahlbezirk vorzunehmen, wird in jedem Hauptwahlorte (§§. 33, 34) eine Hauptwahlcommission gebildet, welche unter dem Vorsitze eines landesfürstlichen Commissärs aus den Mitgliedern der Wahlcommission des Ortes, und aus je einem von den Commissionen der übrigen Wahlorte des Wahlbezirkes aus ihrer Mitte gewählten Abgeordneten zu bestehen hat.

Der Schriftführer der Wahlcommission des Ortes ist auch Schriftführer der Hauptwahlcommission.

§. 40. Zu den Entscheidungen und Beschlüssen der Orts- und Hauptwahlcommissionen ist die absolute Stimmenmehrheit erforderlich.

§. 41. Die den Wahlcommissionen beigegebenen landesfürstlichen Commissäre haben sich weder durch Zurückweisung oder Abmahnung, noch durch Empfehlung oder Vorschlag bestimmter Personen, noch auf irgend eine andere Weise in die Abstimmung einzumischen, und bei der Wahlhandlung nur allein die Aufrechthaltung der Ruhe und Ordnung und die Befolgung des gesetzlich besimmten Wahlmodus wahrzunehmen.

§. 42. Ebenso haben die Mitglieder der Wahlcommission sich jedes Einflusses auf die Stimmgebung der einzelnen Wahlberechtigten zu enthalten.

VII. Von der Wahlausschreibung.

§. 43. Die Aufforderung zur Vornahme der Wahl geschieht in der Regel durch Erlässe des Statthalters, welche wenigstens acht Tage vor dem Wahltage in dem Wahlbezirke allgemein bekannt gemacht werden.

Wenn in den Fällen der §§. 71 und 72 eine Wahl wegen Abgang der erforderlichen Stimmenmehrheit wiederholt werden muss, sind die Wähler durch Kundmachungen der Bezirkshauptmänner zur Wahl einzuladen.

Sind Orte welche zusammen Einen Abgeordneten zu wählen haben, in verschiedenen politischen Bezirken gelegen, so hat der Bezirkshauptmann des Hauptwahlortes die übrigen Bezirkshauptmänner unter Bekanntgebung des Wahltermines und der in die engere Wahl zu bringenden Personen (§. 71) zur Wahlausschreibung in dem betreffenden Bezirke aufzufordern.

§. 44. Rozpisanie wyborcze zawierać powinno miejsce wyborów, godzinę rozpoczęcia i trwanie działania wyborczego, tudzież miejsca, w których głosowanie przedsięwziąść się ma.

W kartach legitymacyjnych po obwieszczonem rozpisaniu wyborczem pojedyńczym wyborcom doręczyć się mających (§. 26.) umieścić należy oznaczenie czasu i miejsca tego aktu wyborczego, w którym dotyczący wyborca udział mieć powinien.

§. 45. Rozpisanie powszechnych wyborów na sejm krajowy w ten spozób dzieje się, iż najpierwej posłowie gmin wiejskich, potem posłowie miast i miasteczek targowych a nakoniec posłowie najwyżej opodatkowanych wybranymi, a wybory każdej z pierwszych dwu klas wyborców w całym kraju na tym samym dniu przedsięwzięte być mają.

VIII. O działaniu wyborczem.

A. Ogólne postanowienia.

§. 46. Na dniu wyboru w godzinie przeznaczonej, i na przeznaczonem ku temu miejscu zgromadzenia, bez względu na liczbę wyborców zgromadzonych rozpocznie się działanie wyborcze, ukonstytuowaniem komisyi wyborczej, która listy wyborców i przygotowane wykazy głosowania objąć ma.

§. 47. Oprócz komisyi wyborczej, komisarza cesarskiego i do głosowania uprawnionych nikomu niedozwala się przystępu do miejscowości, w których wybór przedsięwziętym będzie.

Tylko w pierwszych dwóch godzinach po rozpoczęciu działania wyborczego kandydaci wyborczy, jako takowi u wyborczej komisyi meldujący się, do miejsca zgromadzenia przypuszczonemi być, i za zezwoleniem wyborców głos zabierać mogą.

Po upływie tych dwu godzin, lub jeszcze pierwej, jeżeli tego zgromadzenie wyborcze żąda, lub żaden kandydat już głosu nie zabiera, głosowanie przedsięwziętem być ma.

Przed rozpoczęciem tegoż kandydatów do odstąpienia nakłonić należy.

Wyborcy po rozpoczęciu głosowania przybywający, do komisyi wyborczej zgłaszają się, i w nieukończonem jeszcze głosowaniu udział mieć mogą.

§. 48. Jeżeli kto przed rozpoczęciem głosowania przeciw uprawieniu wyborczemu jakiej osoby, w liście wyborców znajdującej się, reklamacyą czyni, i utrzymuje, że u niej od czasu sporządzenia list wyborców odpadł wymóg uprawnienia wyborczego, tedy o tem komisya wyborcza natychmiast i bez przypuszczenia rekursu ustanowi.

§. 49. Prezydujący komisyi wyborczej w krótkiej przemowie zgromadzonym wyborcom osnowę §§fów 27., 28., 29. ustawy wyborczej, tyczących się własności do obieralności potrzebnych, przedstawić, pochód przy głosowaniu i obliczeniu głosów im wyjaśnić i ich napomnieć ma, aby głos swój wedle wolnego przekonania bez wszelkich interesownych względów pobocznych i w ten sposób oddawali, jak to podług

§. 44. Die Wahlausschreibung hat den Tag der Wahlen, die Stunde des Beginnes und die Dauerzeit der Wahlhandlung, so wie die Orte, wo die Stimmgebung Statt zu finden hat, zu enthalten.

In die nach kundgemachter Wahlausschreibung den einzelnen Wählern zuzustellenden Legitimations-Karten (§. 26) ist die Zeit- und Ortsbestimmung jenes Wahlactes, an welchem der betreffende Wähler Theil zu nehmen hat, einzutragen.

§. 45. Die Ausschreibung allgemeiner Wahlen für den Landtag hat in der Art zu geschehen, dass zuerst die Abgeordneten der Landgemeinden, dann die Abgeordneten der Städte und Märkte, und endlich die Abgeordneten der Höchstbesteuerten gewählt, und dass die Wahlen jeder der beiden ersteren Wählerclassen im ganzen Lande an dem nämlichen Tage vorgenommen werden.

VIII. Von der Wahlhandlung.

A. Allgemeine Bestimmungen.

§. 46. An dem Tage der Wahl zur festgesetzten Stunde, und in dem dazu bestimmten Versammlungsorte wird die Wahlhandlung ohne Rücksicht auf die Zahl der erschienenen Wähler mit der Constituirung der Wahlcommission begonnen, welche die Wählerlisten und die vorbereiteten Abstimmungsverzeichnisse zu übernehmen hat.

§. 47. Ausser der Wahlcommission, dem landesfürstlichen Commissär und den Stimmberechtigten ist Niemanden der Zutritt in die Räumlichkeit, in welcher die Wahl vorgenommen wird, gestattet.

Nur in den ersten zwei Stunden nach dem Beginne der Wahlhandlung dürfen Wahlcandidaten, die sich als solche bei der Wahlcommission melden, in den Versammlungsort zugelassen werden, und mit Zustimmung der Wähler sprechen.

Nach Ablauf der zwei Stunden, oder noch früher, wenn es die Wahlversammlung begehrt, oder kein Candidat mehr zu sprechen hat, ist die Abstimmung vorzunehmen.

Vor dem Beginne derselben werden die Candidaten zum Abtreten veranlasst.

Wähler, welche nach dem Anfange der Abstimmung eintreffen, melden sich bei der Wahlcommission und können an den noch nicht geschlossenen Abstimmungen Theil nehmen.

§. 48. Wenn Jemand vor dem Beginne der Abstimmung gegen die Wahlberechtigung einer in der Wählerliste aufgeführten Person Einsprache erhebt und behauptet, dass bei ihr seit der Anfertigung der Wählerlisten ein Erforderniss des Wahlrechtes weggefallen sei, so wird darüber von der Wahlcommission sogleich und ohne Zulassung eines Recurses entschieden.

§. 49. Der Vorsitzende der Wahlcommission hat in einer kurzen Ansprache den versammelten Wählern den Inhalt der §§. 27 — 29 der Wahlordnung über die zur Wählbarkeit erforderlichen Eigenschaften gegenwärtig zu halten, ihnen den Vorgang bei der Abstimmung und Stimmzählung zu erklären, und sie zu ermahnen, ihre Stimmen nach freier Ueberzeugung ohne alle eigennützige Nebenrücksichten und in der Art abzugeben,

najsumienniejszego swego przeświadczenia dla dobra powszechnego najzbawienniej uznają.

§. 50. Samo głosowanie tem się rozpoczyna, iż członkowie komisyi wyborczej głosują, jeżeli do wyboru uprawnieni są.

Potem przez członka komisyi wyborczej, wyborcy w tym kolejnym porządku do głosowania wezwani będą, w jakim ich imiona w listę wyborców wniesiono.

Do wyboru uprawnieni, którzy po zawołaniu ich imion w zgromadzenie wstępują, dopiero po przeczytaniu całej listy wyborców głosować mają.

§. 51. Każdy do głosowania uprawniony z reguły osobiście do stołu, między komisyą wyborczą a zgromadzeniem wyborczem postawionego, przystępuje, i kartkę swą legitymacyjną zwracając, głośnym i zrozumiałym głosem i z dokładnem oznaczeniem tę osobę wymienia, która podług jego życzenia posłem na sejm krajowy być ma.

Jeżeli na jeden powiat wyborczy dwóch lub trzech posłów przypada, tedy wyborca tyle imion wymienić ma, ile posłów wybrać należy.

§. 52. Wyjątkowo mogą niemi wyborcy piśmienne kartki wyborcze podawać, które w ich obecności przez członka komisyi wyborczej odczytane być muszą.

§. 53. Jeżeli przy głosowaniu zachodzą wątpliwości względem identyczności jakiego wyborcy, kartą legitymacyjną zaopatrzonego, tedy o tem bez przypuszczenia rekursu komisya wyborcza natychmiast rozstryga.

§. 54. Każde ustne głosowanie i każda głosowania kartka wyborcy, do piśmiennego głosowania uprawnionego, obok imienia wyborcy wciągnioną zostanie w przygotowane ku temu rubryki dwójnasobnego wykazu głosowania.

Wciągnieniem takowem w jeden z wykazów zajmuje się pisarz komisyi wyborczej a zarazem inny członek komisyi w drugi wykaz, stanowiący kontrolę wciągnienia jako lista przeciwna.

§. 55. Głosy wyborcze, pod warunkami lub z załączeniem poleceń wybrać się mającemu dane, ważności nie mają.

§. 56. Względem ważności lub nieważności pojedyńczych głosów wyborczych komisya wyborcza natychmiast bez przypuszczenia rekursu rozstrzyga.

§. 57. Głosowanie z reguły w każdem miejscu w biegu dnia, do wybierania przeznaczonego, rozpoczęte i ukończone być musi.

Jeżeliby zaś zachodziły okoliczności, przeszkodne początkowi, postępowi lub ukończeniu wyboru, tedy komisya działanie wyborcze z przyzwoleniem komisarza cesarskiego, który o tym natychmiast staroście powiatowemu lub namiestnikowi donieść ma, na dzień następujący odłożyć lub przedłużyć musi.

Uwiadomienie o tem dla wyborców sposobem w miejscu zwyczajnym nastąpić ma.

§. 58. Jeżeli wszyscy wyborcy głosowali, lub jeżeliby upłynął wyznaczony do głosowania czas dnia wyboru, a żaden wyborca jeszcze się nie zgłosił, tedy przez

wie sie es nach ihrem besten Wissen und Gewissen für das allgemeine Wohl am zuträglichsten halten.

§. 50. Die Abstimmung selbst beginnt damit, dass die Mitglieder der Wahlcommission, insoferne sie wahlberechtigt sind, ihre Stimmen abgeben.

Hierauf werden durch ein Mitglied der Wahlcommission die Wähler in der Reihenfolge, wie ihre Namen in der Wählerliste eingetragen sind, zur Stimmgebung aufgerufen.

Wahlberechtigte, die nach geschehenem Aufrufe ihres Namens in die Wahlversammlung kommen, haben erst, wenn die ganze Wählerliste durchlesen ist, ihre Stimmen abzugeben.

§. 51. Jeder zur Abstimmung Berechtigte tritt in der Regel persönlich an den, zwischen der Wahlcommission und der Wahlversammlung aufgestellten Tisch uud nennt unter Abgabe seiner Legitimationskarte mit lauter und vernehmlicher Stimme und mit genauer Bezeichnung jene Person, die nach seinem Wunsche Abgeordneter zum Landtage werden soll.

Entfallen auf einen Wahlbezirk zwei oder mehrere Abgeordnete, so hat der Wähler so viele Namen zu nennen, als Abgeordnete zu wählen sind.

§. 52. Ausnahmsweise können Wähler, welche stumm sind, schriftliche Wahlzettel überreichen, welche in ihrer Gegenwart von einem Mitgliede der Wahlcommission vorgelesen werden müssen.

§. 53. Wenn sich bei der Stimmgebung über die Identität eines mit der Legitimationskarte versehenen Wählers Anstände ergeben, so entscheidet darüber sogleich die Wahlcommission ohne Zulassung eines Recurses.

§. 54. Jede mündliche Abstimmung und jeder Stimmzettel eines zur schriftlichen Abstimmung berechtigten Wählers wird in die hiezu vorbereiteten Rubriken des zweifachen Abstimmungsverzeichnisses neben dem Namen des Wählers eingetragen.

Die Eintragung besorgt in dem einen Verzeichnisse der Schriftführer der Wahlcommission und gleichzeitg ein anderes Commissionsglied in dem zweiten Verzeichnisse, welches als Gegenliste die Controlle der Eintragung bildet.

§. 55. Wahlstimmen, die unter Bedingungen oder mit Beifügung von Aufträgen an den zu Wählenden abgegeben werden, sind ungiltig.

§. 56. Ueber die Giltigkeit oder Ungiltigkeit einzelner Wahlstimmen entscheidet sogleich die Ortswahlcommssion ohne Zulassung des Recurses.

§. 57. Die Stimmgebung muss in der Regel in jedem Orte im Laufe des zur Wahl bestimmten Tages begonnen und vollendet werden.

Treten aber Umstände ein, welche den Anfang, Fortgang oder die Beendigung der Wahl verhindern, so kann die Wahlhandlung von der Commission mit Zustimmung des landesfürstlichen Commissärs, der davon sogleich dem Bezirkshauptmann oder dem Statthalter die Anzeige zu machen hat auf den nächstfolgenden Tag verschoben oder verlängert werden.

Die Bekanntmachung darüber hat für die Wähler auf ortsübliche Weise zu geschehen.

§. 58. Haben alle Wähler ihre Stimmen abgegeben, oder ist die zur Abstimmung festgesetzte Zeit des Wahltages verflossen, ohne dass sich noch ein Wähler meldet, so ist von

prezydującego komisyi wyborczej głosowanie za ukończone oświadczone i dwójnasobny wykaz głosowania przez komisyą wyborczą i cesarskiego komisarza podpisany być ma, i dalszego głosowania przed ukończonem głosów zebraniem już nie dozwala się.

§. 59. Po ukończonem głosowaniu w zgromadzeniach wyborczych najwyżej opodatkowanych tudzież onych miast Opawy, Cieszyna i Bielska natychmiast do obliczenia głosów przystępuje się, a jeżeli potrzebna posłów liczba należycie wybraną została, tedy protokół, względem działania wyborczego prowadzony, zamknięty, przez członków komisyi i komisarza cesarskiego podpisany, wraz z załączeniem wykazów głosowania i list obliczenia głosów zapieczętowany, i napisem treść wyrażającym opatrzony, cesarskiemu komisarzowi do przesłania go do namiestnika podaje się.

§. 60. W zgromadzeniach wyborczych reszty miejsc wyborczych po ukończeniu głosowania, protokół wyborczy zamknięty, przez komisyą i cesarskiego komisarza podpisany, wraz z załączeniem wykazów głosowania przez miejscową komisyą wyborczą i cesarskiego komisarza zapieczętowany, przez członka, przez komisyą wyborczą i z pośród tejże wybranego, do tej głównej komisyi wyborczej przesyła się, która obliczenie głosów przedsięwziąść ma.

§. 61. W przypadkach poprzedniego paragrafu, w których zebranie głosów bezpośrednio po głosowaniu przedsięwziętem być nie może, termin do przedsięwzięcia obliczenia głosów w ten sposób oznaczonym być musi, ażeby do terminu protokoły wyborcze pojedyńczych miejsc wyborczych głównego miejsca wyborczego, z pewnością nadesłane być mogły.

§. 62. W przypadkach §. 60. względem aktu zebrania głosów, przy którym wyborcy mają prawo obecnymi być, osobny protokół prowadzić się będzie, który równie jak obie listy obliczenia głosów, przez dwóch członków komisyi prowadzone, przez główną komisyą wyborczą podpisane, i wraz z temi listami obliczenia głosów i z protokołami i wykazami głosowania, przez pojedyńcze miejsca wyborcze nadesłanemi, zapieczętowane, i napisem, krótko treść wyrażającym opatrzone, cesarskiemu komisarzowi oddane być mają.

§. 63. Przy równości głosów rozstrzyga w każdym razie los, przez prezydującego wyciągać się mający.

§. 64. Po ukończonem głosów obliczeniu prezydujący natychmiast rezultat komisyi wyborczej do wiadomości podaje.

B. Szczególne postanowienia.

1. Względem wyboru najwyżej opodatkowanych.

§. 65. Każdy wyborca z klasy najwyżej opodatkowanych przy głosowaniu tyle osób wymienić ma, ile posłów wybrać należy.

§. 66. Komisya wyborcza postanowić ma, czy dla wszystkich wybrać się mających posłów jeden akt głosowania przedsięwziętym być ma, lub też, czy wybór w dwóch po sobie następujących głosowania aktach miejsce mieć powinien, przy których każdy głosujący po dwie lub po pięć osób wymienić ma.

dem Vorsitzenden der Wahlcommission die Stimmgebung für geschlossen zu erklären, das zweifache Abstimmungsverzeichniss von der Wahlcommission und dem landesfürstlichen Commissär zu unterzeichnen, und keine weitere Stimmgebung vor geschehener Scrutinirung zulässig.

§. 59. Nach geschlossener Stimmgebung wird in den Wahlversammlungen der Höchstbesteuerten und der Städte Troppau, Teschen und Bielitz sogleich zur Stimmzählung geschritten, und wenn die erforderliche Anzahl Abgeordneter gehörig gewählt ist das über die Wahlhandlung geführte Protokoll geschlossen, von den Commissionsmitgliedern und dem landesfürstlichen Commissär unterschrieben, und unter Anschluss der Abstimmungsverzeichnisse und Stimmzählungslisten versiegelt, und mit einer den Inhalt bezeichnenden Aufschrift versehen, dem landesfürstlichen Commissär zur Einsendung an den Statthalter übergeben.

§. 60. In den Wahlversammlungen der übrigen Wahlorte wird nach dem Schlusse der Stimmgebung das Wahlprotokoll geschlossen, von der Commission und dem landesfürstlichen Commissär unterfertigt, unter Anschluss der Abstimmungsverzeichnisse von der Ortswahlcommission und dem landesfürstlichen Commissär versiegelt, und durch ein, von und aus der Wahlcommission gewähltes Mitglied an die Hauptwahlcommission abgesendet, welche die Stimmzählung vorzunehmen hat.

§. 61. In den Fällen des vorigen Paragraphes, wo die Scrutinirung nicht unmittelbar nach der Abstimmung vorgenommen werden kann, muss der Termin zur Vornahme der Stimmzählung in solcher Weise bestimmt werden, dass bis zu demselben die Wahlprotocolle der einzelnen Wahlorte zuversichtlich im Hauptwahlorte eingelangt seyn können.

§. 62. In den Fällen des §. 60 wird über den Scrutinirungsact, welchem die Wähler beizuwohnen berechtigt sind, ein besonderes Protokoll geführt, welches, sowie die beiden, von zwei Commissionsgliedern geführten Stimmzählungslisten von der Hauptwahlcommission zu unterzeichnen und sammt diesen Stimmzählungslisten und den von den einzelnen Wahlorten eingelangten Protokollen und Abstimmungs-Verzeichnissen versiegelt und mit einer, den Inhal kurz bezeichnenden Ueberschrift versehen. dem landesfürstlichen Commissär zu übergeben sind.

§. 63. Bei Gleichheit der Stimmen entscheidet in allen Fällen das Loos, welches von dem Vorsitzenden der Wahlcommission zu ziehen ist.

§. 64. Nach vollendeter Stimmzählung wird das Resultat von dem Vorsitzenden der Wahlcommission sogleich bekannt gegeben.

B. Besondere Bestimmungen.

1. Für die Wahl der Höchstbesteuerten.

§. 65. Jeder Wähler aus der Classe der Höchstbesteuerten hat bei der Abstimmung so viele Personen zu benennen, als Abgeordnete zu wählen sind.

§. 66. Die Wahlcommission hat zu bestimmen, ob für sämmtliche zu wählende Abgeordnete nur Ein Abstimmungsact vorzunehmen sei, oder ob die Wahl in zwei auf einander folgenden Abstimmungen, bei denen jeder der Stimmgebenden je zwei oder je fünf Personen zu benennen hat, stattfinden soll.

§. 67. Do ważności wyboru potrzeba bezwzględnej głosów większości.

Jeżeli przy jednym akcie głosowania dla jednego lub drugiego wybrać się mającego posła takowa głosów większość do skutku nie przyjdzie, na ten czas drugie skrutynium przedsięwziętem będzie, a na przypadek, gdyby i przy takowem nie wykazała się potrzebna większość, tedy do ściślejszego wyboru przystąpi się.

§. 68. Przy wyborze ściślejszym wyborcy na owe osoby ograniczać się mają, które przy drugiem skrutynium po tych, które bezwzględną większość otrzymały, względnie najwięcej głosów miały.

Przy równości głosów losowanie rozstrzygnie, kto przy trzeciem głosowaniu uwzględnionym być może.

Liczba osób, do ściślejszego wyboru wprowadzić się mających, zawsze jest podwójną pod względem liczby posłów, wybrać się jeszcze mających.

Każdy głos, który przypada osobie przy trzeciem skrutynium do ściślejszego wyboru nie wprowadzonej, za nieważny uważać się ma.

Jeżeliby przy ściślejszym wyborze równość głosów nastąpiła, tedy los rozstrzygnie.

2. Dla wyborów miast i miasteczek targowych.

§. 69. Każdy w głosowaniu udział mający do wyboru uprawniony miasta Opawy, przy głosowaniu dwie osoby wymienić ma.

Do ważności wyboru potrzeba bezwzględnej danych głosów większości.

Każdy, głos swój dający, wezwanym być ma, aby w późniejszej dnia godzinie znowu na miejscu zgromadzenia się znajdował, by w razie potrzeby na nowo głosowanie przedsięwziąść można.

Do wyborów ściślejszych, do których przystąpić należy, jeżeliby przy pierwszych dwóch głosowania aktach potrzebna większość do skutku nie przyszła, stosują się postanowienia w §. 68. zawarte.

§. 70. Wybór miast Cieszyna i Bielska wedle przepisu paragrafu poprzedniego, wszakże z tą różnicą przedsięwziętym będzie, iż każdy wyborca jednę tylko osobę wymienić ma.

§. 71. Dla reszty w §. 3. wyszczególnionych miejsc obliczenie głosów przedsięwziętem będzie przez główną komisyą wyborczą (§. 39.), której protokoły wyborcze i wykazy głosowania za poświadczeniem odebrania zapieczętowane oddać należy (§. 60).

Głosy, w pojedyńczych miejscach wyborczych dane, razem zliczone będą.

Do ważności wyborów względna większość przynajmniej jednej trzeciej części głosujących dostateczną jest.

Jeżeli takowa głosów większość w pierwszem skrutynium do skutku nie przyjdzie, tedy w przeciągu terminu, przez starostę powiatowego najmniej na trzy a najwięcej na ośm dni wyznaczonego, w każdem miejscu wyborczem na nowo przedsięwziąść się ma głosowanie w ściślejszym wyborze między onemi trzema osobami, które przy pierwszem skrutynium najwięcej głosów otrzymały, i które przez starostę powiatowego wraz z rozpisaniem nowego wyboru, (§. 43.) obwieścić się mają.

§. 67. Zur Giltigkeit der Wahl ist die absolute Mehrheit der Stimmenden nothwendig.

Kömmt bei einem Abstimmungsacte für einen oder den andern zu wählenden Abgeordneten keine solche Stimmenmehrheit zu Stande, so wird ein zweites Scrutin vorgenommen, und falls auch bei diesem nicht die nöthige Mehrheit sich herausstellt, zu der engeren Wahl geschritten.

§. 68. Bei der engeren Wahl haben die Wähler sich auf jene Personen zu beschränken, die beim zweiten Scrutin nach denjenigen, welche die absolute Mehrheit erlangten, die relativ meisten Stimmen für sich hatten.

Bei Stimmengleichheit wird durch das Loos entschieden, wer bei der dritten Abstimmung berücksichtigt werden darf.

Die Zahl der in die engere Wahl zu bringenden Personen ist immer die doppelte von der Zahl der noch zu wählenden Abgeordneten.

Jede Stimme, welche beim dritten Scrutin auf eine nicht in die engere Wahl gebrachte Person fällt, ist als ungiltig zu betrachten.

Ergibt sich bei der engeren Wahl Stimmengleichheit, so entscheidet das Loos.

2. Für die Wahlen der Städte und Märkte.

§. 69. Jeder an der Abstimmung Theil nehmende Wahlberechtigte der Stadt Troppau hat bei der Stimmgebung zwei Personen zu benennen.

Zur Giltigkeit der Wahl ist die absolute Mehrheit der abgegebenen Stimmen erforderlich.

Jeder, der seine Stimme abgibt, ist aufzufordern, zu einer späteren Stunde des Tages sich wieder am Versammlungsorte einzufinden, um nöthigenfalls die Stimmgebung erneuern zu können.

Für engere Wahlen, zu welchen, falls bei den ersten zwei Abstimmungen nicht die nöthige Mehrheit zu Stande kam, geschritten werden muss, gelten die im §. 68 enthaltenen Bestimmungen.

§. 70. Die Wahl der Städte Teschen und Bielitz werden nach der Vorschrift des vorigen Paragraphes nur mit dem Unterschiede vorgenommen, dass jeder Wähler nur Eine Person zu benennen hat.

§. 71. Für die übrigen im §. 3 genannten Orte wird die Stimmzählung von der Hauptwahlcommission (§. 39), welcher die Wahlprotokolle und Abstimmungsverzeichnisse gegen Empfangsbestätigung versiegelt zu übergeben sind (§. 60), vorgenommen.

Die Stimmen, welche in den einzelnen Wahlorten abgegeben wurden, werden zusammen gerechnet.

Zur Giltigkeit der Wahlen genügt die relative Mehrheit von wenigstens einem Drittheile der Abstimmenden.

Kommt eine solche Stimmenmehrheit im ersten Scrutin nicht zu Stande, so ist innerhalb eines, vom Bezirkshauptmanne bestimmten Termine von wenigstens drei, und höchstens acht Tagen, an jedem Wahlorte die Abstimmung in engerer Wahl zwischen jenen drei Personen zu erneuern, welche bei dem ersten Scrutin die meisten Stimmen erlangt hatten, und welche vom Bezirkshauptmanne zugleich mit der Ausschreibung der Wahlerneuerung (§. 43) kundzumachen sind.

Jeżeli przy drugiem skrutynium w głównem miejscu wyborczem przedsięwziętem pokazuje się równość głosów, tedy losowanie rozstrzyga.

3. Względem wyborów gmin wiejskich.

§. 72. Względem głosowania przy wyborach gmin wiejskich stanowią postanowienia paragrafu poprzedniego z tą różnicą, iż w owych powiatach wyborczych, w których dwaj posłowie wybrani być mają, każdy wyborca dwie osoby wymienić ma, i że w wybór ściślejszy osoby, przy pierwszem skrutynium największą głosów ilością odznaczone, w potrójnej liczbie posłów, wybrać się jeszcze mających, wprowadzone być muszą.

IX. O przyjęciu wyboru.

§. 73. Po skończonem obliczeniu głosów komisya wyborcza i głosy zbierająca wybranego o wypadłym na niego wyborze uwiadomić ma z tem wezwaniem, aby się w przeciągu przepisanego czasu względem przyjęcia lub nieprzyjęcia wyboru oświadczył.

§. 74. Każdy ma prawo odsunąć wybór na się wypadły.

§. 75. Jeżeliby oświadczenie wybranego, że wyboru nieprzyjmuje, już na dniu wyboru przed komisyą wyborczą, póki jeszcze zgromadzona, objawiono, na ten czas oświadczenie to do protokołu wciągniętem zostanie, i nowy wybór natychmiast przedsięwziętym być może.

§. 76. We wszystkich innych przypadkach oświadczenie wybranego w przeciągu dziesięciu dni, licząc od tego czasu, w którym mu uwiadomienie o jego wyborze, ze strony komisyi zarządzone, doręczono, do namiestnika księstwa górnego i dolnego Szląska podane być musi.

Zaniechanie tegoż oświadczenia, tudzież wszelkie przyjęcie pod protestem lub zastrzeżeniem za nieprzyjęcie uważa się.

W przypadku nieprzyjęcia namiestnik zaraz nowy wybór zarządzić ma.

§. 77. Jeżeli obieralny w więcej powiatach wyborczych wybranym jest, na ten czas takowy także podług przepisu §§tów 75. i 76. względem przyjęcia lub nieprzyjęcia, a w pierwszym razie względem tego oświadczyć się ma, dla którego powiatu wyborczego wybór przyjmuje.

Jeżeli kto wybór dla jednego powiatu przyjął, tedy już wyboru drugiego powiatu przyjąć nie może, nawet gdyby mu wybór, w ostatnim powiecie wyborczym na niego wypadły, dopiero później oznajmiono.

Jeżeliby nastąpiło oświadczenie przyjęcia dwa lub więcej razy wybranego bez wyszczególnienia powiatu wyborczego, dla którego przyjmuje, tedy przyjęcie dla tego powiatu za ważne uznaje się, w którym pierwej wybranym został, a gdyby podwójny wybór tego samego dnia przypadł, dla tego powiatu, w którym więcej głosów otrzymał.

W przypadku równości głosów żądać trzeba wyraźnego oświadczenia wybranego.

§. 78. Wraz z oświadczeniem przyjęcia wyboru wybrany, gdyby nie było powszechnie wiadomo, także z tego wykazać się musi, że posiada własności, jakich do obieralności potrzeba.

Zeigt sich bei dem, im Hauptwahlorte vorgenommenen zweiten Scrutin eine Stimmengleichheit, so entscheidet das Loos.

3. Für die Wahlen der Landgemeinden.

§. 72. Hinsichtlich der Abstimmung bei den Wahlen der Landgemeinden gelten die Bestimmungen des vorigen Paragraphes mit dem Unterschiede, dass in jenen Wahlbezirken, in welchen zwei Abgeordnete zu wählen sind, jeder Wähler zwei Personen zu benennen hat, und dass in die engere Wahl die beim ersten Scrutin mit den meisten Stimmen betheilten Personen in der dreifachen Anzahl der noch zu wählenden Abgeordneten gebracht werden müssen.

IX. Von der Annahme der Wahl.

§. 73. Nach geschlossener Stimmenzählung hat die Wahl- und Scrutinirungs-Commission den Gewählten von der auf ihn gefallenen Wahl mit der Aufforderung in Kenntniss zu setzen, dass er sich innerhalb der vorgeschriebenen Zeit über die Annahme oder Nichtannahme der Wahl erkläre.

§. 74. Jedermann ist berechtigt, die auf ihn gefallene Wahl abzulehnen.

§. 75. Wird die Erklärung des Gewählten, dass er die Wahl ablehne, am Wahltage selbst vor der Wahlcommission, so lange sie noch versammelt ist, beigebracht, so wird diese Erklärung in das Wahlprotokoll aufgenommen, und es kann sogleich eine neue Wahl vorgenommen werden.

§. 76. In allen andern Fällen muss die Erklärung des Gewählten binnen zehn Tagen, von dem Zeitpuncte an, wo die von Seite der Wahlcommission veranlasste Benachrichtigung von seiner Erwählung ihm zugestellt worden ist, an den Statthalter des Herzogthums Ober- und Nieder-Schlesien abgegeben werden.

Die Unterlassung dieser Erklärung, sowie jede Annahme unter Protest oder Vorbehalt gilt als Ablehnung.

Im Falle der Ablehnung hat der Statthalter sofort eine neue Wahl zu veranlassen.

§. 77. Wird ein Wahlfähiger in mehreren Wahlbezirken gewählt, so hat er sich gleichfalls nach Vorschrift der §§. 75 und 76 über die Annahme oder Ablehnung, und im ersteren Falle darüber, für welchen Wahlbezirk er die Wahl annehme, zu erklären.

Hat Jemand die Wahl für einen Bezirk angenommen, so kann er die Wahl eines anderen Bezirkes nicht mehr annehmen, auch wenn ihm erst später die im letzteren Wahlbezirke auf ihn gefallene Wahl bekannt wird.

Erfolgt die Annahmserklärung eines zweimal oder mehrfach Gewählten ohne Angabe des Wahlbezirkes, für welchen er annehme, so gilt die Annahme für den Bezirk, in welchem er früher gewählt wurde, und wenn die Doppelwahl am nämlichen Tage stattfand, für den Bezirk, in welchem er mehr Stimmen erhalten hatte.

Bei Stimmengleichheit ist die ausdrückliche Erklärung des Gewählten abzufordern.

§. 78. Mit der Erklärung der Annahme der Wahl hat der Gewählte, in soferne es nicht notorisch ist, auch die Nachweisung beizubringen, dass er die zur Wählbarkeit erforderlichen Eigenschaften besitze.

§. 79. Jeżeliby namiestnik taki wywód przed sobą miał, iż wybrany podług §. 28. od wybieralności wyłączony jest, na ten czas on akta wyboru wraz z sprawozdaniem, powodami popartem, sejmowi krajowemu przedłożyć winien.

§. 80. Gdyby wybrane zostały osoby, z powodu zbrodni lub ciężkiego przestępstwa policyjnego z chciwości zysku wynikłego lub publiczną obyczajność naruszającego w dochodzeniu stojące, tedy takowe prawa do udziału na sejmie krajowym dopóty nie mają, dopóki z wyroku sądowego nie wykaże się, czy one podług §. 28. obieralność na sejm krajowy utrzymały, czy też takową utraciły.

X. O wykazaniu i rozstrząsaniu wyborów.

§. 81. Namiestnik nakazać ma, aby posłom na sejm krajowy wybranym, wyjąwszy przypadki §§. 79. i 80. certyfikat wyboru wygotowano i doręczono.

Takowe poświadczenie uprawnia wybranego do wstępu na sejm krajowy, i stanowi dopóty domniemanie ważności jego wyboru, póki rzecz za przeciwnie się mającą uznaną nie zostanie.

§. 82. Względem ważności wyboru rozstrzyga sejm krajowy w miarę przepisów co do czynnej i biernej obieralności, i co do postępowania przy wyborze tak w konstytucyi krajowej jak w ustawie wyborczej zawartych.

Przy rozstrząsaniu i stanowieniu uchwały akta wyborcze za podstawę służą.

§. 83. Akta wyborcze składają się z protokołu wyboru i obliczenia głosów, z wykazów głosowania i z list głosów obliczenia, które cesarscy komisarze wyborczy z swemi sprawozdaniami, toku postępowania przy wyborze jako i prawnej ważności lub nieważności wyboru dotyczącemi, do namiestnika przesłać mają, tudzież z reklamacyi i protestów, jakieby przeciw wyborowi podano, a nakoniec z oświadczeń i wykazów co do przyjęcia wyboru i co do wybieralności przez wybranego przywiedzionych.

§. 84. Reklamacye i protesta przeciw postępowaniu przy pojedyńczych wyborach na sejm krajowy najdalej w ciągu dni ośmiu po otworzeniu sejmu krajowego podane być mają, w przeciwnym bowiem razie takowe dalej uwzględnione być nie mogą.

Postępowanie sejmu krajowego przy rozstrząsaniu wyborów zawiera porządek sprawowania interesów sejmu krajowego.

Dano w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia trzydziestego Grudnia, roku tysiąc ośmset czterdziestego dziewiątego, Naszego panowania drugiego.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun. Kulmer.

§. 79. Liegt dem Statthalter der Nachweis vor, dass ein Gewählter nach §. 28 von der Wählbarkeit ausgeschlossen sei, so hat er die Wahlacten sammt einem motivirten Berichte dem Landtag vorzulegen.

§. 80. Wenn Personen in den Landtag gewählt werden, die wegen eines Verbrechens oder einer aus Gewinnsucht hervorgegangenen, oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden schweren Polizei-Uebertretung in Untersuchung stehen, so haben sie kein Recht, an den Landtagssitzungen Theil zu nehmen, so lange das richterliche Erkenntniss nicht herausgestellt hat, ob sie nach §. 28 die Wählbarkeit für den Landtag behalten oder verloren haben.

X. Von der Nachweisung und Prüfung der Wahlen.

§. 81. Den in den Landtag gewählten Abgeordneten hat der Statthalter mit Ausnahme der Fälle der §§. 79 und 80 ein Wahlcertificat auszufertigen und zustellen zu lassen.

Dieses Certificat berechtigt den Gewählten zum Eintritte in den Landtag, und begründet in so lange die Vermuthung der Giltigkeit seiner Wahl, bis das Gegentheil erkannt ist.

§. 82. Ueber die Giltigkeit der Wahl entscheidet der Landtag nach Massgabe der bezüglich der activen und passiven Wahlbefähigung und bezüglich des Verfahrens bei der Wahl in der Landesverfassung und in der Wahlordnung enthaltenen Normen.

Bei der Prüfung und Schlussfassung dienen die Wahlacten zur Grundlage.

§. 83. Die Wahlacten bestehen aus dem Wahl- und Scrutinirungs - Protokolle, aus den Abstimmungs-Verzeichnissen und den Stimmzählungslisten, welche die landesfürstlichen Wahlcommissäre mit ihren den Vorgang bei der Wahl und die gesetzliche Giltigkeit oder Ungiltigkeit der Wahl betreffenden Berichten an den Statthalter einzusenden haben, ferner aus den gegen die Wahl etwa eingelangten Reclamationen und Protesten, und endlich aus den, von den Gewählten über die Annahme der Wahl und über die Wählbarkeit beigebrachten Erklärungen und Nachweisungen.

§. 84. Reclamationen und Proteste gegen den Vorgang bei einzelnen Landtagswahlen sind längstens innerhalb acht Tagen nach der Eröffnung des Landtages einzubringen, widrigenfalls auf sie keine weitere Rücksicht genommen werden darf.

Das Verfahren des Landtages bei der Prüfung der Wahlen enthält die Geschäftsordnung des Landtages.

So gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am dreissigsten December, im Jahre Eintausend achthundert vierzig neun, Unserer Reiche im Zweiten.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun. Kulmer.

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część IX.

wydana i rozesłana

w wydaniu niemieckiem: 15. Stycznia 1850, w wydaniu niniejszem dwujęzykowem:
19. Kwietnia 1851.

12.

Cesarski patent z dnia 30. Grudnia 1849,

którym się wydaje i zaręcza konstytucya krajowa dla Księstwa Styryi wraz z należącą do niej ustawą o wyborach na sejm krajowy.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki:

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Guastalli, Oświecimia i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zary; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenbergu i t. d.; Pan Tryestu, Kattaru i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

w wykonaniu §§fów 77—83. konstytucyi państwa za poradą Naszej Rady ministrów postanowiliśmy, dla księstwa Styryi ustawić i w wykonanie wprowadzić następującą konstytucyą krajową wraz z należącą do niej ustawą o wyborach na sejm krajowy.

Konstytucya krajowa

dla

Księstwa Styryi.

I. O kraju:

§. 1. Księstwo Styryi stanowi nierozłączną część składową dziedzicznej monarchii austryackiej i jest oraz krajem koronnym tego cesarstwa.

§. 2. Stosunek księstwa Styryi do całej monarchii, konstytucya państwa jest ustanowiony.